

JAARVERSLAG 2013

ONDERWIJS

Onderwijsverslag 2013

Inhoud

	pag.
1 De beleidsdoelen	5
1.1 Doelstellingen van de Universiteit Hasselt	5
1.2 Samenwerkingsverbanden	5
1.3 Voornaamste ontwikkelingen	9
1.4 Wetenschapscommunicatie - Overgang van SO naar hoger onderwijs	15
1.5 Diversiteitsbeleid	17
2 De kwaliteitszorg	
2.1 Interne kwaliteitszorg	23
2.2 Externe kwaliteitszorg	28
3 Opleidingenaanbod	32
4 Onderwijs- en examenregelingen	
4.1 Onderwijsregeling	33
4.2 Examenregeling	37
5 Gegevens over studenten	39
6 Studenten met examencontract	40
7 Internationale relaties	
7.1 Inleiding internationalisering aan UHasselt	41
7.2 Internationale onderwijsprogramma's	42
7.3 Universitaire ontwikkelingssamenwerking.....	49
8 Taalverslag	
8.1 Doelstelling en resultaten	58
8.2 Anderstalige opleidingsonderdelen – Initiële opleidingen	60
8.3 Anderstalige opleidingsonderdelen – Voortgezette opleidingen	71
8.4 Anderstalige opleidingen	71
8.5 Opleidingen met internationaal karakter	72
8.6 Andere onderdelen van het verslag	72

1 De beleidsdoelen

1.1 Doelstellingen van de Universiteit Hasselt

De belangrijkste doelstellingen bij de oprichting van de universiteit in 1971 waren een verhoging van de deelname van de Limburgse jongeren aan het universitair onderwijs en een vernieuwing van het universitair onderwijs.

De Universiteit Hasselt is een onafhankelijke, innovatieve universiteit met een sterke regionale verankering maar tegelijk een uitgesproken internationale oriëntatie. De Universiteit Hasselt staat voor excellent onderwijs, toponderzoek in speerpunt domeinen en actieve betrokkenheid bij innovatie en ondernemerschap. Zij streeft naar academische excellentie, gecombineerd met economische en maatschappelijke relevantie. De universiteit wil ook de participatie aan hoger onderwijs verhogen, en biedt een dynamische omgeving waarin alle studenten en personeelsleden hun talenten ten volle kunnen ontplooiën.

Krachtlijnen die de afgelopen academiejaren voorop stonden kunnen als volgt samengevat worden:

- Actief onderwijs
- Toponderzoek in speerpunt domeinen
- Bijdrage aan de kenniseconomie
- Maatschappijgericht
- Internationale poort voor onderwijs en onderzoek
- Een (leer)omgeving waarin alle talenten aangesproken worden
- Ontwikkeling van menselijk potentieel
- Een boeiende plek om te studeren en te werken

In diverse hoofdstukken van dit verslag worden elementen en acties beschreven die erop gericht zijn de genoemde doelstellingen te realiseren.

In het academiejaar 2012-2013 werd een nieuw onderwijsbeleidsplan voorbereid. Voor meer informatie hieromtrent wordt verwezen naar paragraaf 1.3.

1.2 Samenwerkingsverbanden

transnationale Universiteit Limburg (tUL)

Doelstellingen van de tUL

De tUL heeft tot doel de samenwerking tussen de Universiteit Hasselt en de Universiteit Maastricht te versterken in een proces van voortschrijdende integratie van onderwijs en onderzoek. Uitgangspunt is dat de bundeling van onderwijs- en onderzoeksactiviteiten leidt tot een meerwaarde voor de kwaliteit van het onderwijs en onderzoek, alsook voor een grotere doelmatigheid van de twee instellingen, dan bij de handhaving van een gesplitst aanbod in de UM en de UHasselt. Naar aanleiding van de evaluatie van het tUL, hebben de moederinstellingen van de tUL deze oorspronkelijke doelstellingen herbevestigd in hun zelfevaluatie rapport (november 2006).

Concreet beoogt de tUL een sterke en kwalitatief hoogstaande transnationale universiteit voor de toekomst te zijn, die optimaal is voorbereid op de kansen en uitdagingen van het universitair onderwijs en onderzoek in Europa. Daarnaast wil de tUL voor Vlaanderen en Nederland een bredere rol vervullen als ervaringsplaats voor de verdere, internationale of transnationale samenwerking op het vlak van hoger onderwijs. De tUL wil ook fungeren als een kenniscentrum in de Euregio, dat bijdraagt tot de verdere transformatie van de Euregionale economie tot een kenniseconomie. Om deze doelstellingen te realiseren, hebben beide tUL-campusen een impulsfinanciering verkregen. Aan Vlaamse zijde liep de eerste fase van deze financiering, die door LSM ter beschikking werd gesteld, tot eind 2008. De tweede fase van deze financiering loopt aan Vlaamse zijde van 2009-2016 en wordt eveneens door LSM ter beschikking gesteld. De middelen worden in de tweede fase gebruikt voor de opstart van de opleiding Rechten en daarnaast vooral voor de uitbouw van onderzoek binnen Life Sciences en Economie.

Evaluatie van de tUL

Zoals voorzien in het tUL-Verdrag hebben de Vlaamse en Nederlandse regering de werking van de tUL geëvalueerd vijf jaar na de inwerkingtreding van het Verdrag.

De belangrijkste aanbeveling van het rapport is de wens tot voortzetting van de tUL. De commissie benadrukt dat zowel de oorspronkelijke initiatiefnemers, als de huidige betrokkenen zeer gemotiveerd zijn om het project te continueren en dat zij steun en de nodige ruimte verdienen. Tevens beklemtoont ze dat de tUL een uniek project is dat reeds interessante resultaten heeft opgeleverd en een schitterende proeftuin is in de open Europese hogeronderwijsruimte.

In de gezamenlijke beleidsreactie merken beide overheden op dat het tUL-Verdrag, alles overwegende, een bruikbaar instrument is in grensoverschrijdende samenwerking. De overheden benadrukken dat de tUL zich verder zou moeten ontwikkelen als een kennisinstelling ten bate van de beide Limburgse provincies met een sterke internationale oriëntatie. Als missie moet de tUL uitdragen de integratie van de drie hoeken van de kennisdriehoek: onderwijs, onderzoek en innovatie. Verder moet de tUL als kennisinstelling een kennisnetwerk vormen met andere kennisinstellingen en onderzoekscentra in de ruimere regio.

Realisaties van de tUL

Via het decreet tot instelling van een aantal maatregelen tot herstructurering en flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen (16.06.2006) heeft de tUL de onderwijsbevoegdheid verkregen voor het inrichten van een opleiding rechten. Op 12 oktober 2007 heeft de Vlaamse Regering op voorstel van vice-minister-president Frank Vandenbroucke de bacheloropleiding 'bachelor in de rechten' als nieuwe opleiding van de tUL, gezamenlijk georganiseerd met de K.U.Leuven, erkend. De opleiding in de rechten wordt gradueel ingevoerd. In september 2008 ging het eerste bachelorjaar van start; sinds september 2010 wordt de volledige bacheloropleiding aangeboden. De opleiding rechten is een succes. Op 1 februari 2014 telt de bachelor in de rechten maar liefst 693 studenten.

Opdat de bachelorstudenten naadloos in een tUL master in de rechten kunnen instromen, werd een aanvraag tot erkenning van de opleiding master in de rechten als een gezamenlijke opleiding van de tUL en de K.U.Leuven op 30 maart 2010 ingediend bij de Erkenningscommissie. Op 18 maart 2011 heeft Vlaamse regering het licht op groen gezet voor de master rechten.

De masteropleiding kent twee afstudeerrichtingen:

- *'Overheid en recht'* staat open voor studenten die geïnteresseerd zijn in het publiek recht en die een loopbaan als bestuursjurist op lokaal, nationaal of Europees niveau ambiëren. Ook een aantal afgestudeerden zal zijn weg vinden naar de socio-profit sector en naar advocatenkantoren die zich toeleggen op het publiek recht.
- De afstudeerrichting *'Rechtsbedeling'* wil studenten een brede, algemene vorming aanbieden. Van de afgestudeerden uit deze richting wordt verwacht dat zij vlot werk vinden in de meer klassieke juridische beroepen.

De masteropleiding focust ook op het recht als instrument van conflictvermijding, -hantering en -oplossing. In de beide afstudeerrichtingen komen faciliterende strategieën bij het oplossen van juridische problemen aan bod. Dit is een innovatie voor rechtenopleidingen in Vlaanderen.

Op 1 februari 2014 telde de master in de rechten 119 studenten (hoofddinschrijvingen).

Associatie Universiteit Hogescholen Limburg (AUHL)

De organisatiestructuur van de AUHL werd aangepast aan de gewijzigde situatie na de fusie van PHL en XIOS Hogeschool tot Hogeschool PXL en de integratie van de academische opleidingen uit de beide hogescholen in de UHasselt.

In voorbereiding op de nieuwe fase in de werking van de AUHL na integratie en fusie werd een nieuw vijfjarenbeleidsplan voorbereid en goedgekeurd op de Algemene vergadering op 22 oktober 2013. Dit beleidsplan gaat uit van de gewijzigde decretale opdrachten conform artikel 47 van het Integratiedecreet en beschrijft de beleidsdoelen en bijhorende acties voor de periode 2013-2018.

De beoogde beleidsdoelen zijn de volgende:

1. Verdere uitbouw relationeel netwerk AUHL
2. Verdere uitbouw van de hogere onderwijsruimte:
 - o verdere optimalisering schakeltrajecten en heroriënteringstrajecten
 - o uitbouw van samenwerkingsverbanden met CVO's en secundaire scholen met HBO-opleiding verpleegkunde
 - o uitbouw van opleidingsaanbod op kwalificatieniveaus 5, 6 en 7
 - o uitwerking van een performante EVC-procedure
 - o uitwerking van een gezamenlijk beleid van toelating op basis van afwijkende toelatingsvoorwaarden
 - o verdere uitbouw van Novelle als Regionaal Platform in functie van verdere professionalisering van lerarenopleidingen en lerarenopleiders
 - o verdere uitbouw van een diversiteitsbeleid met het oog op optimale participatie van verschillende kansengroepen om de scholingsgraad in Limburg en grensregio's op te trekken
3. Versterking van valorisatie, innovatie en ondernemerschap. Voor wat onderwijs betreft heeft dit betrekking op:
 - o afgestemd aanbod levenlang leren

- o uitbouw van gezamenlijke initiatieven ter ondersteuning en stimulering van ondernemerschap
 - o uitwerken van initiatieven in kader van het convenant wetenschapscommunicatie
4. Professionalisering en expertise uitwisseling
 - o openstellen en ontsluiten van professionaliseringsaanbod
 - o uitbouw van een didactische materialenbank voor onderwijsmedewerkers en onderwijsontwikkelaars ter ondersteuning van onderwijsinnovaties
 5. Uitbouw gezamenlijke ondersteunende diensten
 6. Uitbouw structurele samenwerking met secundaire scholen

Samenwerkingsverbanden met andere universitaire en niet-universitaire onderwijsinstellingen

Aanvraagdossier interuniversitaire en interdisciplinaire master in gender en diversiteit

De vijf Vlaamse universiteiten willen gezamenlijk een aanvraag indienen voor de oprichting van een interuniversitaire en interdisciplinaire MASTER IN GENDER EN DIVERSITEIT.

Het voorstel is gestoeld op een behoeften- en haalbaarheidsonderzoek. In 2009-2010 voerde Sophia, het Belgisch netwerk genderstudies, in opdracht van het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen een haalbaarheidsstudie uit naar de oprichting van een interuniversitaire master genderstudies in België. In tegenstelling tot andere Europese landen bestaat er geen specifieke opleiding genderstudies aan de Belgische universiteiten. Nochtans is er wel degelijk een groeiende onderzoeksgemeenschap actief op vlak van gender en diversiteit. In de internationale academische wereld worden genderstudies als onderzoeksdomein steeds meer als een punt van excellentie beschouwd. De noodzaak van de 'gendermainstreaming' van onderzoeksbeleid in alle wetenschapstakken wordt internationaal ook aangemoedigd en ondersteund. De oprichting van een master in gender en diversiteit bundelt en versterkt de bestaande expertise in Vlaanderen en valoriseert deze voor onderwijs.

Gender, gelijke kansen en diversiteit nemen een steeds belangrijkere plaats in op de beleidsagenda, in onderzoek en onderwijs, bedrijven, allerhande organisaties en verenigingen en de samenleving in het algemeen. Een master in gender en diversiteit wordt meer en meer een onmisbare schakel in de expertise-opbouw. De koppeling van genderstudies aan diversiteit en intersectionaliteit¹ verhoogt de relevantie van de opleiding in de multiculturele samenlevingen van vandaag. De marktstudie die in het kader van de haalbaarheidsstudie werd uitgevoerd, toont aan dat er een studentenpotentieel is en dat er op de arbeidsmarkt behoefte is aan goed opgeleide genderexperten.

Op 22.01.2013 keurde de Raad van Bestuur de aanvraag tot deelname van de UHasselt aan het aanvraagdossier goed. De UHasselt neemt één vak voor haar rekening binnen het verdiepingspakket waarbij de studenten 3 opleidingsonderdelen kiezen uit een aanbod van 5.

¹ Intersectionaliteit verwijst naar aspecten van identiteit (gender, etniciteit, seksuele voorkeur, leeftijd, functiebeperking, religie, klasse, ...) en hoe deze aanleiding geven tot diverse vormen van achterstelling, ongelijkheid en discriminatie.

Samenwerking met FH Aachen en ULg/HEC Luik m.b.t. postinitieel programma OpenBorders MBA

Eind 2011 engageerde de faculteit Bedrijfseconomische Wetenschappen van de Universiteit Hasselt zich tot een samenwerking met de ULg/HEC (Luik) en FH Aachen in een postacademisch vormingsinitiatief OpenBordersMBA (zie jaarverslag 2012). Een OpenBordersMBA cohorte bestaat uit 3 semesters van telkens 30 studiepunten. Afhankelijk van de academische kwalificaties van de kandidaat leidt het succesvol afronden van deze opleiding tot een masterdiploma van de ULg/HEC (in geval van het afronden van een extra voorbereidende module van 30 studiepunten) en/of een OpenBordersMBA getuigschrift van de ULg/HEC.

In opvolging van dit engagement hebben de drie hoger genoemde partnerinstellingen een samenwerkingsovereenkomst opgesteld die de engagementen en (financiële) afspraken tussen de partners regelt inzake het beheer van het programma en het budget en de concrete organisatie.

De UHasselt/faculteit BEW zal voor de eerste cohorte (looptijd 2013-2015):

- vijf opleidingsonderdelen (van in totaal 30 SP) verzorgen,
- deelnemen aan de stuurgroep (Program Committee) en de operationele werkgroep (Program Management Cell),
- zich engageren in de promotie van dit programma door het op te nemen in het globale aanbod van de UHasselt.

De samenwerkingsovereenkomst werd goedgekeurd door de Raad van Bestuur op 16.04.2013.

1.3 Voornaamste ontwikkelingen

Onderwijsbeleidsplan 2013-2017

In 2013 werd een nieuw onderwijsbeleidsplan (onderwijsvisie en bijhorende strategische en operationele doelstellingen) opgesteld. Dit werd goedgekeurd door de Onderwijsraad (27.06.2013) en door het College van Decanen (20.09.2013).

De Universiteit Hasselt biedt een maatschappelijk, wetenschappelijk en economisch relevant opleidingsaanbod aan dat niet alleen regionaal verankerd is maar tevens een internationale uitstraling heeft. Zij staat voor excellent academisch onderwijs, gebaseerd op de innovatieve inzichten over leren en opleiden. Voor haar academische opleidingen is de koppeling tussen onderwijs en wetenschappelijk onderzoek in de vakdiscipline een evidentie. Maar daarnaast koos de universiteit resoluut voor de integratie van 'lifelong employability'. De universiteit wil ook de participatie aan hoger onderwijs verhogen, en biedt een dynamische omgeving waarin alle studenten en personeelsleden hun talenten ten volle kunnen ontplooiën.

Deze visie is opgebouwd rond volgende pijlers:

1. een interactief onderwijsconcept waarin het leren sturen van het eigen leerproces een prioriteit is;
2. inzetten op een stimulerende leeromgeving met een verscheidenheid aan onderwijs- en evaluatievormen en met bijzondere aandacht voor het inzetten van digitale media;
3. bij de ontwikkeling van het onderwijs uitgaan van competentieprofielen waarin naast wetenschappelijke competenties tevens employability skills geïntegreerd zijn;

4. inzetten op inclusief onderwijs waarbij bij de ontwikkeling van curricula niet alleen de eindcompetenties het uitgangspunt zijn, maar ook de beginsituatie van de student de nodige aandacht krijgt;
5. inzetten op lifelong learning wat tot uiting komt in de aanpak van de onderwijskundige professionalisering voor docenten en andere medewerkers, de doctoral schools en de postgraduaats- en navormingsactiviteiten (na masteropleidingen);
6. inzetten op onderzoek van onderwijs binnen een structuur waarin onderwijskundige onderzoekers en onderzoekers uit de vakdiscipline kunnen samenwerken rond onderwijstopics;
7. ondersteunen van deze ambities door het opzetten en uitbreiden van internationale netwerken.

De visie op onderwijs werd vertaald naar volgende strategische (SD) en operationele (OD) doelstellingen:

SD 1	Het bijsturen van het opleidingsaanbod zodat dit optimaal interageert met de onderzoeksexpertise van de UHasselt en anticipeert op de maatschappelijke noden, en dit met het oog op ondersteuning van de innovatie en van de duurzame maatschappelijke ontwikkelingen.
OD 1.1	Het opleidingsaanbod van de UHasselt met zijn afstudeerrichtingen nauw laten aansluiten bij de onderzoeksspeerpunten en de onderlinge interactie tussen deze speerpunt domeinen waardoor de UHasselt als kennisinstelling een belangrijk knooppunt is in het innovatieweb.
OD 1.2	Duurzaam inspelen op actuele maatschappelijke noden door afstemming van opleidingen.
SD 2	Het innoverend onderwijsconcept van de UHasselt verder ontwikkelen en implementeren.
OD 2.1	Competentiegericht onderwijs versterken en employability skills in de opleidingen implementeren.
OD 2.2	Uitbouwen van het onderzoek van onderwijs.
OD 2.3	Creëren van een stimulerende leeromgeving waarin een verscheidenheid aan werkvormen ontwikkeld wordt.
OD 2.4	Implementeren van blended learning door het verder ontwikkelen van digitale instrumenten.
OD 2.5	Uitwerken van een systeem voor evaluatie en kwaliteitscontrole van de evaluatie.
OD 2.6	Verspreiden van informatie over de onderwijsvisie via gerichte communicatiekanalen.
SD 3	Instroom/doorstroom van studenten verbeteren via een inclusieve aanpak.
OD 3.1	Instroom van studenten verbeteren rekening houdend met de achtergrondkenmerken van studenten.
OD 3.2	Doorstroom van studenten verbeteren rekening houdend met de achtergrondkenmerken van studenten.
OD 3.3	Studenten stimuleren om talenten optimaal te ontplooien.

SD 4	Streven naar een integraal kwaliteitszorgsysteem op alle niveaus van de instelling waarbij de onderwijsorganisatie afgestemd wordt op het onderwijsconcept
OD 4.1	Succesvolle integratie van de hogeschoolopleidingen in de UHasselt.
OD 4.2	Realiseren van een efficiënte organisatie van de centrale onderwijsdiensten door het optimaliseren van processen en systemen.
OD 4.3	Optimaliseren van de samenstelling en de werking van de overlegorganen voor een efficiënt en effectief overleg over onderwijsaangelegenheden.
OD 4.4	Succesvolle implementatie van het kwaliteitszorgsysteem op instellingsniveau.
OD 4.5	Verdere implementatie van het kwaliteitszorgsysteem op opleidingsniveau.
OD 4.6	Realiseren van een efficiënte organisatie van het academiejaar door het afstemmen van de academische kalenders van de verschillende opleidingen.
SD 5	Lifelong learning stimuleren
OD 5.1	Stimuleren van initiatieven voor het versterken van de alumniwerking.
OD 5.2	Uitbouwen van opleidingsaanbod in het kader van postacademische / permanente vorming.
OD 5.3	De krachten van onderwijs en onderzoek bundelen om te komen tot een performant aanbod van doctoral schools en postdoc opleidingen waarvan de kwaliteit wordt bewaakt en geoptimaliseerd.
OD 5.4	Ontwikkelen van professionalisering van docenten.
SD 6	Netwerking & internationalisering van het onderwijs uitbouwen
	Cf. strategische doelstellingen uit het Internationaliseringsbeleid (zie hoofdstuk 7)

In 2013-2014 zullen de hierboven genoemde strategische/operationele doelstellingen vertaald worden in een actieplan met KPI's. Vervolgens zal dit in zijn geheel ter goedkeuring voorgelegd worden aan de Raad van Bestuur.

Implementatie van onderwijs +

Als strategische positionering koos de UHasselt voor product leiderschap. Voor onderwijs vertaalde zich dit als volgt:

De UHasselt wil studenten optimaal voorbereiden op de arbeidsmarkt en het verdere beroepsleven. Hiertoe zal de UHasselt de nodige (eind)competenties definiëren. De UHasselt streeft ernaar dat de afgestudeerde academicus vlot inzetbaar is in een concrete beroepscontext, en zich goed kan aanpassen aan veranderende situaties, markteisen en beroepsoriëntaties. Hiertoe zullen naast de vereiste en essentiële academische competenties die eigen zijn aan een universitaire opleiding (en waaraan geen afbreuk kan gedaan worden), extra competenties (in casu 'lifelong employability skills') worden geïntegreerd in de onderwijsprogramma's.

De UHasselt is meegeëvolueerd met andere sectoren in de samenleving en is competentiegericht georiënteerd, zodat de overgang tussen studeren en werken nagenoeg naadloos op elkaar kan aansluiten. In 2012-2013 werd hiertoe instellingsbreed gekozen voor volgende 5 employability

skills: zelfsturend denken en handelen, multidisciplinair samenwerken, communiceren en presenteren, stakeholder awareness en ethisch denken.

In het academiejaar 2012-2013 is de implementatie in de bachelor verdergezet en in de masterjaren voorbereid. Hiertoe werd onderwijsprofessionalisering (zie hoofdstuk 2) ontwikkeld en aangeboden aan de docenten. Er werden verschillende trajecten uitgetekend voor verschillende doelgroepen docenten. Dit zal in de toekomst nog verder uitgebouwd worden.

Vorbereiding van de integratie van de academische hogeschoolopleidingen in de universiteiten vanaf 2013-2014

Het integratiedecreet van juli 2012 regelt de integratie van de academische opleidingen van de hogescholen in de universiteiten. De UHasselt krijgt hiertoe vanaf 2013-2014 de onderwijsbevoegdheid in de studiegebieden:

- Architectuur
- Industriële wetenschappen en technologie
- Revalidatiewetenschappen

Tevens regelt dit integratiedecreet:

- de wijziging van de opdracht van de associaties;
- de wijziging van de taalregeling;
- de organisatie van de School of Arts in de hogescholen (academische kunstopleidingen buiten de universiteiten).

In 2012 werd een integratiewerkgroep onderwijs opgericht om de integratie van de hogeschoolopleidingen in de universiteiten in 2013-2014 voor te bereiden. In deze werkgroep was elke hogeschool (PHL en XIOS) en de UHasselt vertegenwoordigd.

De opbouw van de databank onderwijsorganisatie conform de UHasselt-applicatie en de overgang naar de Onderwijs- en Examenregeling van de UHasselt kregen de hoogste prioriteit:

- opbouw databank onderwijsorganisatie: bij aanvang academiejaar 2013-2014 zijn de inhoud van de databank onderwijsorganisatie en de administratieve gegevens van alle huidige studenten (met hun historiek) volledig geïntegreerd in de databank van de UHasselt en kunnen alle studenten van de geïntegreerde opleidingen inschrijven via de applicatie van de UHasselt
- overgang naar de Onderwijs- en Examenregeling van de UHasselt: vanaf 2013-2014 zullen alle geïntegreerde opleidingen onderworpen zijn aan de OER van de UHasselt. Daartoe werden overgangsmaatregelen afgestemd en vastgelegd (als onderdeel van de OER 2013-2014).

In deze werkgroep werden daarnaast ook afspraken gemaakt rond lokaalbeheer/verroosting, de organisatie van de verkoop van handboeken en cursussen en de elektronische leeromgeving. Ook werd in deze werkgroep teruggekoppeld over de subwerkgroep ICT die de elektronische ondersteuning van de studenten op de verschillende locaties in kaart bracht (e-mail account, studentenkaart, ...).

De integratiewerkgroep onderwijs organiseerde ook infosessies om alle integrerende studenten op de hoogte te brengen van de voornaamste elementen m.b.t. het integratieproces.

Reorganisatie van de dienst van de onderwijskundigen

Na een evaluatie in het kader van een externe audit ter voorbereiding van de implementatie van het Nieuwe Accreditatie Stelsel en de daaraan gekoppelde instellingsreview, kwamen een aantal verbeterpunten naar voor aangaande de rol en organisatie van de dienst van de onderwijskundigen. Om de werking van de onderwijskundige dienst te optimaliseren werden de taken van de onderwijskundigen op een logische wijze geclusterd, rekening houdende met de verschillende rollen die zij vervullen binnen de universiteit. De taken werden geclusterd naargelang de doelgroep (docent/student) en het niveau (curriculum/opleidingsonderdeel) waarvoor ze bedoeld zijn:

1. Docent gecentreerd en gericht op het niveau van het curriculum

Het ondersteunen van faculteiten bij onderzoek van onderwijs, bij het implementeren van beleidskaders met betrekking tot onderwijs, diversiteit en kwaliteitszorg en het coördineren van projecten omtrent onderwijsinnovatie en onderwijsprofessionalisering.

2. Student gecentreerd en niet curriculum specifiek

Het adviseren en begeleiden van studenten met studie gerelateerde problemen voor zover deze niet curriculum gebonden zijn en universiteitsbreed kunnen beheerd worden.

3. Student gecentreerd en curriculum specifiek (op niveau van de opleidingsonderdelen)

Ondersteunen van studenten bij het uitzetten van hun studietraject, het stimuleren van studievoortgang en het betrekken van de studenten en alumni als actor bij het evalueren van het onderwijs in het kader van kwaliteitszorg.

De nieuwe structuur van de onderwijskundige dienst, is geënt op deze drie clusters:

1. De cel onderwijsontwikkeling (*docent gecentreerd/curriculum niveau*)
2. De cel studieadvies en studiebegeleiding (*student gecentreerd/niet curriculum specifiek*)
3. De cel studieloopbaan (*student gecentreerd/curriculum specifiek*)

Optimalisatie van het intern kwaliteitszorgsysteem

Met het oog op de komende instellingsreview werd er een grondige vernieuwing van het interne kwaliteitszorgsysteem op instellingsniveau opgestart. Hiervoor wordt verwezen naar hoofdstuk 2.

Naamsverandering opleiding verkeerskunde en aanvraagdossier anderstalige master in de mobiliteitswetenschappen

De UHasselt heeft een naamswijziging aangevraagd voor de opleiding 'master of Science in de verkeerskunde' tot 'master of Science in de mobiliteitswetenschappen'. Deze naamswijziging werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering (BVR 14.06.2013).

Naast deze naamswijziging diende de UHasselt in februari 2013 een aanvraag in voor het aanbieden van de anderstalige Master of Transportation Sciences als equivalent van de Nederlandstalige master in de mobiliteitswetenschappen met ingang van het academiejaar 2013-2014. Op 15 april 2013 gaf de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs Vlaanderen hieromtrent een positief oordeel.

Oprichting School voor Mobiliteitswetenschappen

De opleiding “verkeerskunde” bestaat uit een specifiek opleidingspakket met opleidingsonderdelen uit de mobiliteitswetenschappen. Daarnaast bevat het curriculum ook een uitgebreid pakket aan opleidingsonderdelen die aangeleverd worden door de faculteit BEW, de faculteit Wetenschappen (vooral opleidingsonderdelen statistiek uit de master in de statistiek) en (een beperkt aantal) opleidingsonderdelen uit de faculteit Rechten. De opleiding “verkeerskunde” is ondergebracht in de faculteit BEW, maar de situering van de opleiding binnen de faculteit BEW wordt als niet optimaal ervaren. In het visitatierapport van de Bachelor-Master opleiding verkeerskunde wordt aangegeven dat de opleiding nood heeft aan eigen profilering. Het visitatierapport geeft aan dat dit momenteel bemoeilijkt wordt door een gebrek aan een duidelijk 'ownership' voor de opleiding bij de betrokken faculteiten. Ook wordt in de strategische nota van de faculteit BEW aangegeven dat de relatie BEW-verkeerskunde dient herbekeken te worden. Om al deze redenen wordt een School voor Mobiliteitswetenschappen opgericht met ingang in het academiejaar 2013-14 (goedgekeurd door de Raad van Bestuur van de UHasselt op 10.09.2013).

De School voor Mobiliteitswetenschappen is binnen de Universiteit Hasselt (UHasselt) verantwoordelijk voor onder meer de organisatie en het uitvoeren van de opleiding “mobiliteitswetenschappen” (tot nu toe de opleiding “verkeerskunde” genoemd). De School voor Mobiliteitswetenschappen heeft tot doel multidisciplinair onderwijs in de “mobiliteitswetenschappen” te organiseren.

Permanente vorming: nieuwe opleiding Verkeersveiligheidsauditor

Vanaf december 2013 worden verkeersveiligheidsaudits verplicht voor alle nieuwe infrastructuurprojecten op het trans-Europese wegennet. Deze preventieve audits hebben tot doel om verkeersveiligheidsproblemen in elke fase van het wegenbouwproject te identificeren en aanbevelingen tot aanpassingen te doen. Om als verkeersveiligheidsauditor erkend te worden door de Vlaamse Overheid², is een getuigschrift vereist van de opleiding tot verkeersveiligheidsauditor. De Vlaamse overheid heeft via de VLIR de vraag gesteld aan de universiteiten en hogescholen om hiertoe een opleidingsprogramma van 80 uren te organiseren. De UHasselt (IMOB/opleiding Verkeerskunde) en de UGent gaan in op deze vraag en hebben elk een programma ontwikkeld Verkeersveiligheidsauditor (vv-auditor).

Doelpubliek van de opleiding zijn toekomstige uitvoerders én klanten van een verkeersveiligheidsaudit, o.a. mobiliteitsambtenaren, medewerkers van studiebureaus, wegbeheerders, verkeerskundigen. Kandidaat deelnemers hebben minstens een bachelordiploma en zijn professioneel actief in de context van infrastructuurprojecten.

Het programma van de opleiding vv-auditor bestaat uit drie modules: Basiselementen van verkeersveiligheidsbeheer (40 uur), procedures van verkeersveiligheidsbeheer (20 uur) en een praktisch deel (20 uur).

Om de combinatie van academische en praktische relevantie te garanderen, worden de lessen verzorgd door docenten van de Universiteit Hasselt samen met diverse experts uit de Hogeschool

² Besluit van de Vlaamse Regering van 3 februari 2012 houdende de uitvoering van het decreet van 17 juni 2011 betreffende het beheer van de verkeersveiligheid van weginfrastructuur, BS 19/04/2012.

Verkeerskunde (HSV), het Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid (BIVV), BOSCH, INFRANEA, de lokale politie Antwerpen, het Nederlandse ministerie van Infrastructuur en Milieu en het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV).

De opleiding wordt aangeboden als Permanent Vormingsprogramma vv-auditor aan de UHasselt. De opleiding loopt de eerste maal in de periode februari – mei 2013. Elke deelnemer die regelmatig de lessen volgt en slaagt voor de eindproef ontvangt een UHasselt getuigschrift. Deelnemers die bovendien voldoen aan de bijkomende voorwaarden³ vanuit de Vlaamse Overheid, ontvangen het bekwaamheidscertificaat van verkeersveiligheidsauditor dat noodzakelijk is voor het uitvoeren van officiële audits op het Vlaamse autosnelwegennet.

Op 22.01.2013 keurde de Raad van Bestuur van de UHasselt de nieuwe opleiding permanente vorming 'Verkeersveiligheidsauditor' goed.

1.4 Wetenschapscommunicatie - Overgang van SO naar hoger onderwijs

De Universiteit Hasselt organiseert verschillende initiatieven om een breed en duidelijk beeld te geven van diverse wetenschapsdomeinen. Daarnaast zorgen een aantal activiteiten voor een vlotte aansluiting tussen secundair en universitair onderwijs:

- wetenschapscommunicatie;
- Uhasselt@school;
- informatie en oriëntatie van laatstejaarsstudenten secundair onderwijs;
- begeleiding van de eerstejaarsstudenten (o.a. peter-meterwerking, tutoring, trainingen, ...).

Hieronder lichten we wetenschapscommunicatie en uhasselt@school toe. De andere initiatieven worden verder beschreven in '1.5 Diversiteitsbeleid' en in 'hoofdstuk 4: begeleidingsmaatregelen voor eerstejaarsstudenten'.

Wetenschapscommunicatie

De expertisecel wetenschapscommunicatie van de UHasselt maakt sinds 2008 deel uit van de gezamenlijke expertisecel van de Associatie Universiteit - Hogescholen Limburg (AUHL).

Onder wetenschapscommunicatie verstaat de Universiteit Hasselt het toegankelijk maken van de wetenschap in ruime zin en de onderzoekers motiveren om hun onderzoeksresultaten naar een breder publiek, inclusief de schoolgaande jeugd en bedrijven, te communiceren. De expertisecel wetenschapscommunicatie brengt de verschillende initiatieven onder de aandacht en creëert een sterke interactie tussen het grote publiek, schoolgaande jeugd, het onderwijsveld en bedrijven aan de ene kant en de Universiteit Hasselt aan de andere kant. Dit kadert perfect in de drie taken van de UHasselt: onderwijs, onderzoek en maatschappelijke dienstverlening.

Binnen een Europese context kadert wetenschapscommunicatie in de nood aan meer

³ Voorwaarden opgelegd door het decreet van 17 juni 2011 betreffende het beheer van de verkeersveiligheid van weginfrastructuur en zijn uitvoeringsbesluiten. Onder voorbehoud van wijzigingen. Voorwaarden stellen dat 1. de aanvrager een natuurlijk persoon moet zijn en minstens de graad van master of een daarmee gelijkgeschakelde graad behaald heeft; 2. de aanvrager moet minstens 6 jaar praktische ervaring hebben op het vlak van het wegenontwerp, de wegenverkeersveiligheidstechnieken en de ongevalanalyse.

wetenschappers en ingenieurs, onmisbaar voor de kenniseconomie. Om hiertoe te komen is het essentieel het draagvlak voor wetenschap en technologie in de maatschappij te vergroten. De UHasselt probeert om jongeren met diverse achtergronden aan te sporen om effectief de stap naar wetenschappelijke en technologische richtingen te zetten.

Hieronder volgt een overzicht van de initiatieven wetenschapscommunicatie aan de UHasselt:

- Op Wetenstapdag
- Dag van de Wetenschap
- Vlaamse Wetenschapsweek
- Organisatie van populair-wetenschappelijke lezingen/symposia
- Partner van Vlaamse Technologie Olympiade en Vlaamse Jeugd Technologie Olympiade
- Verkeersquiz
- Kinderuniversiteit
- Seniorenuniversiteit
- Leerlingenpractica/workshops secundair onderwijs (uhasselt@school)
- Achter de schermen van onderzoeksinstituten (uhasselt@school)
- Een prof uitnodigen voor de klas (uhasselt@school)
- Rocket Science Launch Day
- UHasselt RoboChallenge
- Wetenschapscafé
- Summerschool Wetenschapscommunicatie
- Opstarten van Prijs Wetenschapscommunicatie van KVAWK
- Deelname aan website ikhebeenvraag.be
- Ontwikkelen van educatief materiaal
- Samenwerking met externe partners: VRT, Canvas, Cosmodrome, Vlaamse Scriptieprijs, Cera Award, ...
- Deelname aan beurzen en evenementen.

uhasselt@school

De UHasselt organiseert ieder jaar in het kader van uhasselt@school leerlingenactiviteiten voor leerlingen van het secundair onderwijs, in klasverband, of op individuele basis.

Uhasselt@school vormt alvast een eerste stap naar de wetenschappers en ingenieurs van de toekomst. Het programma laat jongeren uit het secundair onderwijs proeven van wetenschappelijk onderzoek én van de UHasselt opleidingen.

Tijdens de 'proefritten' kunnen leerlingen een eerste indruk opdoen van het onderwijs. Ze verdiepen zich in een actuele topic aan de hand van speciaal ingericht hoorcolleges, practica of opdrachten. Met de Engineering Classes krijgen jongeren een duidelijk beeld van de ingenieursopleiding via het traject UHasselt - Technische Universiteit Eindhoven. Tijdens deze praktijkdag krijgen ze uitvoerig de gelegenheid om te experimenteren met techniek.

De 'meeloopdagen' zijn open lesdagen waarbij jongeren van de derde graad SO een hoorcollege en practicum in een labo of een oefeningensessie kunnen volgen, samen met de bachelorstudenten. Ze worden ondergedompeld in het leven van de student en ze kunnen hierbij al hun vragen stellen. In het onderdeel leerlingenpractica/workshops voeren klassen rond een aantal boeiende thema's practica/workshops uit in de labo's van de UHasselt (halve dagen). 'Achter de schermen van

onderzoeksinstituten' nodigt leerlingen uit voor een bezoek om zo actief kennis te maken met een internationaal vooraanstaand onderzoek in een van de onderzoeksinstituten van de UHasselt. Met het initiatief 'Een prof voor de klas' stuurt de UHasselt haar professoren uit om gastlessen te geven in scholen die dit wensen. De verschillende faculteiten hebben hiervoor actuele en boeiende thema's geselecteerd, gelinkt aan het onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek aan de UHasselt. In het initiatief 'Cursussen voor excellente leerlingen' wordt aan bijzonder gemotiveerde leerlingen de mogelijkheid geboden om tijdens hun laatste jaar SO een opleidingsonderdeel te volgen in één van onze bacheloropleidingen. Als ze slagen voor het opleidingsonderdeel en aan de UHasselt komen studeren, worden ze vrijgesteld voor dit vak.

De stafmedewerker Wetenschapscommunicatie coördineert deze uhasselt@school activiteiten voor de hele instelling.

Via nascholingsactiviteiten en lunchcauserieën voor leerkrachten, lerarenopleidingen, pedagogische begeleidingsdiensten, directies van secundaire scholen en andere spelers in het onderwijsveld, wordt geïnformeerd over nieuwe ontwikkelingen in het onderwijs.

1.5 Diversiteitsbeleid

1.5.1 Verankering

Organisatiestructuur

De vicerector onderwijs is bevoegd voor diversiteit. Sinds 2012-2013 zijn de medewerkers diversiteit opgenomen in de dienst onderwijs waarvoor de directeur onderwijscoördinatie bevoegd is. Sindsdien zijn een aantal beslissingen doorgevoerd om het diversiteitsbeleid te integreren binnen de kernprocessen van de instelling en de samenhang van diversiteit en kwalitatief onderwijs op een inclusieve wijze vorm te geven.

1.5.2 Visie

Visietekst

In oktober 2008 werd binnen de AUHL een gemeenschappelijke visietekst goedgekeurd. Hierin wordt diversiteit als een meerwaarde beschouwd binnen een inclusief en talentgeoriënteerd (onderwijs)beleid. Deze visie is nog steeds richtinggevend binnen de AUHL en haar instellingen.

Diversiteit staat voor verscheidenheid. Diversiteit is een kenmerk van de maatschappij, zeker ook in Limburg. UHasselt is overtuigd dat diversiteit binnen haar instelling een meerwaarde betekent en een potentieel biedt voor groei en vooruitgang. Vanuit deze visie richt de universiteit zich op de talenten en kwaliteiten van alle studenten en medewerkers en wil zij deze optimaal ontwikkelen. Door middel van een geïntegreerd diversiteitsbeleid wil de universiteit structurele drempels afbreken die de instroom en de ontwikkelingskansen belemmeren van individuen en/of groepen. De UHasselt is van bij haar ontstaan sterk studentgericht en profileert zich door een wetenschappelijk gefundeerd en vernieuwend onderwijsconcept. UHasselt heeft een inclusief onderwijsbeleid gericht op het maximaal ontwikkelen van alle studenten, rekening houdend met de behoeften en startcompetenties van de instromende studenten. In de huidige maatschappij met de snel evoluerende wijzigingen op demografisch, sociologisch en economisch vlak garandeert UHasselt

flexibiliteit in de curricula maar ook mogelijkheden tot verbreding en verdieping, alsook begeleiding en ondersteuning bij de academische leervaardigheden.

1.5.3 Kansengroepen

Eenduidige definitie en registratie

Rekening houdend met de uniciteit van en de verschillen tussen mensen wil UHasselt inzicht krijgen in de factoren die bepalend zijn voor studiesucces en in de institutionele drempels die bepaalde groepen ondervinden.

Ongelijkheidsituaties worden bepaald door persoonskenmerken in interactie met omgevingskenmerken. Vaak situeren ongelijkheden zich op de intersectie van groepskenmerken (ouders/grootouders migrant, meertaligheid en kansarm thuismilieu,...).

Om patronen te herkennen is eenduidige registratie van kenmerken noodzakelijk. Sedert het academiejaar 2006-2007 registreert UHasselt bij inschrijving achtergrondvariabelen van haar studenten. Hiermee liep UHasselt voor op het advies van de VLOR (april 2008) inzake registratie van kansengroepen in het hoger onderwijs.

De registratiegegevens worden verzameld in een werkbare databank.

Gender

Vanuit een talentgeoriënteerde visie is een evenredige verdeling van jongens en meisjes in alle opleidingen de meest gewenste situatie. In dit verband blijft het lage aandeel meisjes in de opleiding Informatica een aandachtspunt.

1.5.4 Strategische doelstellingen

Instroom

- SD1.1 De instroom van jongeren uit ondervetegenwoordigde groepen verhogen door middel van aangepaste informatie activiteiten.
- SD1.2 Voor jongeren uit een kortgeschoold milieu de kloof verkleinen tussen thuismilieu en de universiteit.
- SD1.3 De overgang van secundair naar universitair onderwijs ondersteunen.
- SD1.4 Meisjes aantrekken in de opleiding Informatica.

Doorstroom

- SD2.1 De sociale integratie en de doorstroom van eerstejaarsstudenten uit kansengroepen (studenten met een functiebeperking, werkstudenten, topsporters) en uit ondervetegenwoordigde groepen bevorderen.
- SD2.2 Voor studenten uit een kortgeschoold milieu de kloof tussen thuismilieu en universiteit verkleinen.
- SD2.3 Alle studenten bereiken met de doelstellingen m.b.t. internationalisering, met aandacht voor mogelijke drempels bij kansengroepen.

Uitstroom

- SD3.1 De uitstroom naar de arbeidsmarkt, in het bijzonder van studenten uit kansengroepen, ondersteunen.

1.5.5 Gerealiseerde acties

Instroom

a) Intercultureel promoteam hoger onderwijs van de provincie Limburg.

Begin academiejaar 2012-2013 zijn 4 nieuwe studenten in het promoteam ingestapt en 6 die vorig jaar gestart waren namen ook in 2012-2013 deel. Studenten van het promo team vertellen in secundaire scholen over hun ervaringen als student in het hoger onderwijs.

b) Infoavond hoger onderwijs voor Turkse en Maghrebijnse leerlingen, studenten en ouders.

Ouders van allochtone studenten zijn vaak niet vertrouwd met het Vlaams onderwijssysteem. In samenwerking met de studenten van Turkse afkomst ging de infoavond hoger onderwijs voor Turkse leerlingen, studenten en ouders door op 31 oktober 2012. Er waren 60 deelnemers ingeschreven.

In samenwerking met de studenten van Maghrebijnse afkomst ging de infoavond hoger onderwijs voor Maghrebijnse leerlingen, studenten en ouders door op 7 maart 2013. Er waren ongeveer 25 aanwezigen.

c) Tutor traint talent.

Studenttutoring is één van de methoden bij het werken aan gelijke onderwijskansen. In 2007 werd in dit verband door de toenmalige Vlaamse minister van onderwijs en de Koning BoudewijnStichting een ondersteuningsfonds opgericht om studenttutoring projecten op te starten en op te volgen. Op 19 september 2011 werd het besluit van de Vlaamse regering betreffende subsidies voor studenttutoring goedgekeurd. In overeenstemming met de principes en voorwaarden uit dit besluit hebben 25 ouderejaarsstudenten gedurende het schooljaar 2012-2013 op regelmatige wijze gewerkt als tutor. Er was samenwerking met 8 secundaire scholen.

d) Partner in het project Onderwijs Inburgering.

Sinds september 2011 is UHasselt partner in het project Onderwijs Inburgering voor derdelanders met een educatief perspectief. Medewerkers van UHasselt zijn lid van de stuurgroep, de werkgroep taal en de werkgroep toegankelijkheid.

UHasselt was actief betrokken bij de organisatie van de studiedag 'Talent zoekt opleiding! Educatieve trajecten voor anderstaligen in het hoger en volwassenenonderwijs' van 4 december 2013. UHasselt neemt deel aan een werkgroep die voor Limburg een voortraject voor anderstalige Nieuwkomers wil ontwikkelen en schreef hiervoor een project uit bij het Impulsfonds voor het migrantenbeleid.

Doorstroom

a) Acties voor studenten in bijzondere omstandigheden

Onder 'studenten in bijzondere omstandigheden' verstaan we o.m. topsport-, werkstudenten en studenten met een lichamelijke of psychische functiebeperking.

De studenten met functiebeperkingen betreft zowel studenten met een (zichtbare) motorische of zintuiglijke aandoening als studenten met een psychische aandoening of andere niet-zichtbare aandoeningen zoals dyslexie, disorthografie, dyspraxie, chronische vermoeidheid, chronische ziekten e.d.

Opdat de omstandigheden waarin deze studenten zich bevinden geen aanleiding zouden geven tot studievertraging kunnen zij 'redelijke faciliteiten' aanvragen. Belangrijk hierbij is de haalbaarheid en de mate van aanvaardbaarheid van de faciliteiten.

In 2013 werd een visietekst en een procedure uitgewerkt voor studenten in bijzondere omstandigheden die objectivering en gelijke behandeling beoogt en tegelijkertijd studenten met een functiebeperking dezelfde kansen biedt als de andere studenten. In dit kader zijn er minimumfaciliteiten vastgesteld voor de volgende beperkingen: dyslexie, dysorthografie, dyspraxie, ADHD en ASS.

In het academiejaar 2012-2013 werden onderstaande aantallen studenten in bijzondere omstandigheden geregistreerd:

		2012-13
Func tie bep er k i n g e n	Aandachtstekort- en gedragsstoornissen (o.a. ADHD, ODD, CD)	22
	Andere fysieke functiebeperking	2
	Andere leerstoornis	3
	Andere psychiatrische/psychische functiebeperking	5
	Chronische ziekte	10
	Dyslexie	80
	Disorthografie	10
	Motorische functiebeperking	3
	Pervasieve ontwikkelingsstoornis (oa autismespectrum-stoornis)	10
	Ticstoornissen (oa Gilles de la Tourette)	1
	Visuele functiebeperking	5
	Auditieve functiebeperking	1
Tewerkgestelde studenten		15
Topsportstudenten		8
Andere bijzondere omstandigheden		3
Totaal:		178

b) Ondersteuning van studenten met dyslexie.

Naast de inclusief aangeboden begeleiding en de regeling rond faciliteiten (zie hierboven) wordt binnen de AUHL software aangekocht, met name Kurzweil en Sprint, en deze wordt aan gunstige voorwaarden ter beschikking gesteld van studenten met dyslexie die hier gebruik van willen maken. In 2013 maakten drie UHasselt studenten hier gebruik van.

c) Meter/peter project voor eerstejaarsstudenten van allochtone afkomst.

De meter-peters zijn een aanspreekpunt en vertrouwenspersoon en vormen een brug naar integratie binnen de universiteit, zowel sociaal als naar studievereisten.

Negentien ouderejaarsstudenten zijn in oktober 2012 gestart met de begeleiding van in totaal 42 eerstejaarsstudenten van allochtone afkomst die wensten deel te nemen.

d) *Tutor begeleider tijdens de werkzittingen wiskunde voor eerstejaarsstudenten BEW met een niet adequate vooropleiding.*

Eerstejaarsstudenten BEW met minder dan 6u wiskunde in het SO krijgen de gelegenheid tot extra werkzittingen waarin de oefeningen herhaald worden. Deze extra werkzittingen worden begeleid door succesvolle ouderejaarsstudenten/tutors.

In oktober 2012 hebben 86 eerstejaarsstudenten zich hiervoor ingeschreven, er waren vier tutors.

e) *Tutor begeleider voor eerstejaarsstudenten Informatica met overkomelijke studieproblemen.*

Op basis van examenresultaten krijgen eerstejaarsstudenten informatica met overkomelijke moeilijkheden de gelegenheid om vakinhoudelijk en naar studievaardigheden ondersteuning te krijgen van een succesvolle ouderejaarsstudent/tutor. De taak van de tutor is supplementair aan die van docenten, coaches en onderwijskundigen.

In 2012-2013 namen 12 eerstejaarsstudenten na aanbeveling van de examencommissie deel aan de tutoring, er waren 5 tutors.

f) *Septembercursus wiskunde.*

Voor studenten die zich inschrijven in de opleiding HI/BI en in de opleiding TEW is er gelegenheid tot het volgen van een opfrissingscursus wiskunde. Deze septembercursus wordt gegeven door succesvolle ouderejaarsstudenten (tutors). In september 2013 waren er voor de cursus HI/BI 2 tutors en 56 studenten, voor de cursus TEW 4 tutors en 119 studenten.

g) *Academisch Nederlands voor eerstejaarsstudenten BEW.*

De cursus academisch Nederlands (3SP) is een vak voor alle eerstejaarsstudenten BEW.

h) *Diversiteitsprijs voor de meest verdienstelijke allochtone student.*

Elk jaar reiken Het Belang van Limburg en de Universiteit Hasselt de Diversiteitsprijs uit aan studenten die een voorbeeld zijn voor medestudenten van niet- Belgische origine. De diversiteitsprijs van 2013 ging naar Imane Tiane, een vierdejaarsstudente TEW van Marokkaanse origine. Ze legde een mooi studieparcours af en werkt als coach binnen de meter-peterwerking, werkt mee aan tutor traint talent en ging op Erasmus naar Montpellier.

Uitstroom

Naast de verschillende jobevenementen en meetings georganiseerd door studentenverenigingen en faculteiten, was er de actieve verspreiding van loopbaaninformatie en vacatures via de facebook groep 'Turkse alumni en laatstejaarsstudenten in Vlaanderen'. Deze groep is een initiatief van voormalige laatstejaarsstudenten BEW van UHasselt, ondersteund door een stafmedewerker diversiteit.

1.5.6 Onderbouwning en Professionalisering

Onderbouwning

In 2013 werd binnen de onderwijskundige dienst een onderzoekscel opgericht. Belangrijke onderzoeksthema's die centraal stonden in 2012 en 2013 zijn de diversiteit van de

studentenpopulatie bij de in- en doorstroom in het hoger onderwijs en de factoren voor studiesucces.

Professionalisering

Onderwijskundigen en stafmedewerkers diversiteit volgden studiedagen rond diversiteit georganiseerd door o.a. SIHO, Vlor, Vliir, Hiva, Steunpunt Studie en Schoolloopbanen, school tegen racisme. UHasselt is lid van de werkgroep gelijke kansen en diversiteit van de Vliir en vertegenwoordigt de AUHL in de commissie diversiteit van de Vlor.

2 De kwaliteitszorg

2.1 Interne Kwaliteitszorg

Het stelsel van interne kwaliteitszorg m.b.t. het onderwijs

Daar de externe kwaliteitszorg conform het decreet (Codex hoger onderwijs Art. II.126 tem Art. II.132) niet meer zal beperkt blijven tot opleidingsbeoordelingen, maar bovendien een instellingsreview omvat, ging de aandacht vooral uit naar de voorbereiding van dit laatste. Daarom werd werk gemaakt van de ontwikkeling van instrumenten en processen die de instelling in staat stellen om de kwaliteit van het onderwijs in kaart te brengen, op te volgen en te verbeteren.

Dit betekent dat de UHasselt ervoor zal zorgen dat de PDCA (Plan-Do-Check-Act) cyclus gesloten wordt op alle niveaus m.n. op het niveau van de student, de docent, de opleiding, de faculteit, de instelling. Deze aanpak waarborgt een continu verbetertraject dat op ieder niveau wordt geëvalueerd en bijgestuurd zoals dient aangetoond te worden in de nakende instellingsreview.

Organisatie van de interne kwaliteitszorg

Diverse organen dragen bij tot het bewaken en verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs.

De **raad van bestuur** is belast met de goedkeuring van de algemene richtlijnen voor de organisatie, coördinatie en kwaliteitsbewaking van het academisch onderwijs van de Universiteit Hasselt.

De **Onderwijsraad (OWR)** adviseert het CvD en de bevoegde universiteitsbesturen inzake onderwijsgebonden materies, o.a. onderwijsbeleid, onderwijsorganisatie, kwaliteitszorg, onderwijsconcepten en onderwijsinnovatie, uitgezonderd t.a.v. de opleiding Kunst van de faculteit ARK in oprichting.

De OWR geeft onder meer advies over:

- de onderwijscurricula, op voorstel van de faculteiten;
- de onderwijs- en examenregeling;
- de onderwijskalender;
- de kwaliteitszorg van het onderwijs.

De **Faculteitsraad**:

- Implementeert de onderwijsbeleidsplannen op faculteitsniveau
- Bereidt dossier voor de OWR en instellingsbestuur voor
- Is verantwoordelijk voor de organisatie van het onderwijs en voor de kwaliteit van de opleidingen en de voorbereiding en opvolging van opleidingsvisitaties

Voor de operationalisering van de programma's richt de faculteit **Onderwijsmanagementteams (OMT's)** in met onder meer volgende bevoegdheden en verantwoordelijkheden:

- voorbereiding van curriculumontwikkelingen en –wijzigingen; aandachtspunten hierbij zijn verwevenheid onderwijs-onderzoek en werkvormen;
- opvolging van de praktische organisatie van het curriculum, inclusief examens;
- dagelijkse opvolging en bewaking van de kwaliteit van de opleidingsonderdelen en de

opleiding; hiertoe richt het OMT onder meer evaluatievergaderingen met studenten in (zie verder);

- voorbereiding van de zelfevaluatie in het kader van visitaties.

Het OMT rapporteert en adviseert aan de bevoegde faculteit.

Coördinerend verantwoordelijken met een onderwijsopdracht in de betreffende opleiding komen in aanmerking als lid van het OMT. **Vertegenwoordigers van de studenten** worden minstens één maal per jaar uitgenodigd en worden minstens geraadpleegd bij curriculumwijzigingen, de evaluatie van de kwaliteitszorg van het onderwijs en de voorbereiding van het zelfevaluatierapport in het kader van visitaties.

De **evaluatiecommissies** (studenten + docenten) hebben als opdracht het bewaken van de onderwijskwaliteit in een bepaalde periode en het oplossen van acute knelpunten in het onderwijs. Tijdens de vergaderingen van de evaluatiecommissies krijgen studenten de kans om opmerkingen te geven, suggesties te doen en vragen te stellen in verband met opleidingsonderdelen van een bepaalde periode. De opvolging gebeurt door de betrokken OMT's en het onderwijsteam, die ondersteund worden door onderwijskundigen. Er is een terugkoppeling naar alle betrokken partijen via het verslag. In de onderwijs- en examenregeling wordt de samenstelling van deze evaluatiecommissies nader omschreven. Indien nodig wordt een gesignaleerd knelpunt nader onderzocht door het instellen van een focusgroep met een steekproef studenten.

In het academiejaar 2012-2013 organiseerde elke opleiding minstens één evaluatievergadering (door evaluatiecommissie) per onderwijsperiode.

Om de kwaliteit van de evaluatievergadering te waarborgen werd er een draaiboek met richtlijnen opgesteld.

Het intern kwaliteitszorgsysteem omvat onder andere volgende instrumenten:

- evaluatie van een opleidingsonderdeel/onderwijsteam
- studietijdmetingen
- docentenevaluatie
- risk management dashboard

Hieronder wordt toegelicht hoe deze instrumenten werden geoptimaliseerd met het oog op ondersteuning van de invoering van de PDCA's op alle niveaus.

De nakende instellingsreview, die tot doel heeft na te gaan of de instelling "in control" is met betrekking tot de kwaliteit van haar opleidingen, zette de universiteit aan om het bestaande kwaliteitszorgsystemen te evalueren en waar nodig te optimaliseren.

Een analyse van het bestaande enquëteringssysteem (sinds 2008-09) bracht een aantal mogelijke verbeterpunten aan het licht. Uit deze analyse kwamen volgende aandachtspunten naar voor:

- Door de veelheid aan vragen en templates zijn analyses en conclusies op instellingsniveau niet mogelijk en is er geen opvolging van evoluties in de tijd.
- Er is geen vergelijking van percepties van de verschillende stakeholders.
- Er zijn geen overzichtelijke rapporten met alarmfuncties voor het beleid.

Naar aanleiding hiervan is binnen de dienst onderwijs nagedacht over een coherent enquêteringssysteem dat moet toelaten de kwaliteit van het onderwijs op de verschillende niveaus op te volgen:

- op niveau van de instelling
- op niveau van de opleiding
- op niveau van het opleidingsonderdeel/ de lesgever

Dit systeem moet bovendien toelaten de mening hierover te bevragen bij de verschillende stakeholders. Deze zijn als volgt gedefinieerd:

- de studenten
- het personeel
- de afgestudeerden/alumni
- het werkveld (o.m. stage bedrijven)

Om bovenstaande te initiëren hebben de vicerector en de directeur onderwijs i.s.m met de stafmedewerker kwaliteitszorg en onderwijskundigen van de dienst onderwijs een matrix ontworpen die het evaluatiesysteem in kaart brengt.

Bij het opstellen van deze matrix is uitgegaan van vaste generieke vragen. In de matrix worden enerzijds de rubrieken die in de verschillende vragenlijsten aan bod kunnen komen (horizontale rijen) alsook de soorten vragenlijsten die ter beschikking moeten zijn (verticale kolommen) voorgesteld. Dit moet het rapporteren per rubriek (horizontaal) en per vragenlijst (verticaal) toelaten. Een belangrijk aandachtspunt is uiteraard het beschikbaar stellen van de gepaste rapportering naar de verschillende actoren.

De vragenlijsten zijn ingedeeld in rubrieken, die zo veel mogelijk gelijklopend zijn. Ook de vraagstelling komt zoveel mogelijk overeen, om het geheel vergelijkbaar en consistent te houden. Op deze manier is een horizontale vergelijking over de rubrieken in de verschillende vragenlijsten mogelijk. Zo kan men de perceptie van verschillende doelgroepen (studenten, docenten, werkveld, alumni,...) vergelijken per rubriek/ per vraag. Het doel is om over een kwaliteitszorgsysteem te beschikken die een gebruikelijke tool is voor de verbetering van ons onderwijssysteem volgens de PDCA cyclus op docent-, opleidingsonderdeel-, opleiding- en instellingsniveau's.

Deze signaalfunctie impliceert ook dat de vragenlijsten zo algemeen mogelijk zijn opgesteld. Zo worden de werkvormen in het algemeen bevroegd, in tegenstelling tot de vroegere vragenlijsten die werkvorm per werkvorm bevroegen. Een ander voorbeeld is het studiemateriaal: ook dit wordt in zijn totaliteit bevroegd. Bijkomende instrumenten, zoals evaluatiecommissies, focusgroepen e.d. zorgen ook voor een verdere verduidelijking en aanvulling van de informatie verkregen uit de vragenlijsten.

Om tegemoet te komen aan opleidings(onderdeel)specifieke kenmerken wordt ruimte gelaten aan de opleiding of de verantwoordelijken van het opleidingsonderdeel om 5 opleidings(onderdeel)specifieke vragen toe te voegen.

Op basis hiervan zal er in het najaar van 2013/het voorjaar van 2014 een trial uitgevoerd worden bij verschillende opleidingen om de bevraging van opleidingsonderdelen bij studenten te testen. De

bevraging van 'opleidingsonderdelen voor studenten' wordt eerst gevalideerd door de betrokken partijen en deskundigen in het opstellen van enquêtes en statistische verwerking. In het voorjaar van 2014 zullen de vragenlijsten omtrent de opleidingen in het geheel, alsook een evaluatie van het doceergedrag worden gevalideerd en getest zodat vanaf academiejaar 2014-2015 een 360°systeem van onderwijsevaluatie volledig geïmplementeerd is.

Evaluatie van een opleidingsonderdeel/onderwijsteam

Naast de trial van de nieuwe vragenlijsten in 2012-13 gebeurde de evaluatie van de opleidingsonderdelen/het onderwijsteam zoals omschreven in de voorgaande jaarverslagen. In 2012-2013 werd zo in elke faculteit minstens één derde van de georganiseerde opleidingsonderdelen geëvalueerd.

Studietijdmetingen

Aan de diverse opleidingsonderdelen worden studiepunten toegekend op basis van de geschatte studietijd voor de studenten (waarbij één studiepunt overeenkomt met 25 à 30 studiebelastingsuren). Het aantal studiepunten wordt gebruikt bij het toekennen van de gewichten aan de diverse opleidingsonderdelen bij de examens. Studietijdmetingen worden uitgevoerd om de geschatte studietijd te toetsen aan de realiteit en zijn een bijkomende informatiebron om de kwaliteit van een curriculum te beoordelen. Studietijdmetingen worden geregeld uitgevoerd, i.h.b. bij knelpunten en bij grondige curriculumveranderingen. De resultaten van de studietijdmetingen worden teruggekoppeld naar de betrokken onderwijsteams en het onderwijsmanagementteam en kunnen leiden tot aanpassingen aan opleidingsonderdelen.

Schattingen van de studietijd komen bovendien ook aan bod bij elke evaluatievergadering.

In 2012-2013: werden er studietijdmetingen uitgevoerd in BEW, Geneeskunde en Wetenschappen.

Docentenevaluatie

De leden van het zelfstandig academisch personeel worden minstens om de vijf jaar, maar in ieder geval na een stageperiode, na (en tijdens) een tenure track periode en drie jaar na een bevordering, geëvalueerd over de wijze waarop zij hun taak hebben vervuld in de voorbije periode. Het universiteitsbestuur kan uitzonderlijk en gemotiveerd beslissen tot het uitvoeren van een tussentijdse evaluatie t.a.v. één of meerdere ZAP-leden.

De evaluatie wordt ten behoeve van het universiteitsbestuur voorbereid door de statutaire commissie. Zij baseert zich onder meer op het evaluatieverslag vanwege de bevoegde docentenevaluatiecommissie, die het resultaat van de studentenbevragingen mee opneemt en bespreekt in zijn verslag. In het voorjaar 2013 zijn er de nodige initiatieven genomen om de studentenbevragingen als basis voor de docentenevaluatie uit te breiden met de 360° bevragingen. Het proces om deze resultaten op te nemen in het personeelsdossier zal aangepast worden in 2013-2014 waarbij de resultaten van studentenbevragingen worden besproken in een OMT-vergadering en dit verslag met eventuele verbeterplannen en realisaties wordt meegenomen in het personeelsdossier.

risk management dashboard

Momenteel wordt er een dashboard opgesteld dat de kerncijfers van het onderwijs bevat ter ondersteuning van de managementprocessen of voor de opvolging van beleidsplannen en/of verbeterplannen. Dit dashboard bevat alle meetgegevens die nodig zijn om de strategische en operationele doelstellingen van onderwijs op elk ogenblik op te volgen en om na te gaan of de vooropgestelde KPI's gehaald worden of dat eventuele bijsturing nodig is. De opmaak van dit dashboard is in volle ontwikkeling zodat de volledige implementatie tegen academiejaar 2014-2015 is voltooid.

Onderwijskundige professionalisering

De onderwijskundige professionalisering komt de kwaliteit van het onderwijs ten goede en is bijgevolg ook een onderdeel van de interne kwaliteitszorg.

Professionalisering van beginnend academisch personeel (zelfstandig en assisterend)

De Universiteit Hasselt heeft zich geëngageerd voor actief en studentgecentreerd onderwijs. Het leerproces wordt ondersteund door het creëren van passende leertaken in de vorm van opdracht-, probleem- en/of projectgestuurd onderwijs, en omgevingselementen met aangepast studiemateriaal en moderne onderwijstechnologieën. Bij de realisatie van deze onderwijsvisie in de praktijk is een onderwijskundige professionalisering van het academisch personeel belangrijk.

Daarom wordt bij het begin van elk academiejaar een sessie 'introductie in het onderwijssysteem van de UHasselt' gepland voor nieuwe personeelsleden die betrokken zijn bij onderwijsactiviteiten (beginnende docenten en assistenten). Deze sessie behandelt het onderwijsconcept, de onderwijs- en examenregeling (OER) en de kwaliteitszorg. De sessie heeft vooral als doel de nieuwe docenten en assistenten te begeleiden in hun rol als begeleider in studentgecentreerde leeromgevingen.

Thematische onderwijsdagen en workshops

- Faculteit Wetenschappen: EDU-workshops
- Faculteit Rechten: onderwijsdag Toetsing
- Faculteit BEW: onderwijsdag Kwaliteitsborging bij evaluatie
- Faculteit GLW, opleiding geneeskunde: onderwijsdag Evaluatie eerste bachelorjaar van het zesjarig curriculum en good practices activerende onderwijsvormen
- Workshops in alle opleidingen:
 - Invoering van employability skills
 - Opstellen van een competentiematrix
 - In kaart brengen van leerlijnen

Algemene vormingssessies

- Academisch Engels
- Engels in het kader van de taalregeling
- Gebruik en didactiek van het multimediabord
- Leersituaties creëren met inzet van videoconferencing
- Het gebruik van powerpoint

Modulaire opleiding onderwijsprofessionalisering aan de UHasselt (gestart in 2012-2013 voorlopig enkel ingericht voor de faculteiten BEW en RECHTEN, disseminatie in de andere faculteiten Wetenschappen vanaf 2014-2015)

Het aanbod bestaat op dit ogenblik uit de volgende modules:

- Van begeleide zelfstudie tot autonoom leren: good practices in het OGO/PGOconcept
- Actief leren en coachen van leerprocessen
- Kwaliteitsborging bij toetsing
- Begeleiden van teamwerk
- Klasmanagement
- Begeleiden van practica
- Het ontwikkelen en begeleiden van een portfolio

2.2 Externe kwaliteitszorg

Opleidingsvisitaties: Bachelor of Science in de wiskunde

Op 14 en 15 maart 2013 werd de Bachelor of Science in de Wiskunde aan de Universiteit Hasselt, in het kader van een onderwijsvisitatie op haar kwaliteit geëvalueerd door een commissie van onafhankelijke experts.

De opleiding Bachelor of Science in de Wiskunde wil zich op vijf punten profileren. Vooreerst opteert de opleiding voor een brede wiskundige vorming met ruime aandacht voor toegepaste wiskunde vanaf het eerste bachelorjaar. Ten tweede profileert ze zich als een opleiding die voorbereidt op een diversiteit aan vervolgopleidingen: de master in de Wiskunde aan de andere Vlaamse universiteiten, alsook de Master in Industrial and Applied Mathematics aan de TUEindhoven en de Master of Statistics aan de tUL-UHasselt. Ten derde profileert de opleiding zich als opleiding die expliciet aandacht aan modelleren besteedt. Ten vierde wil de bachelor in de Wiskunde zich profileren als een opleiding die studenten kennis, vaardigheden en attitudes bijbrengt die interessant zijn voor het bedrijfsleven, de zogenaamde employability skills. Tot slot profileert de opleiding zich op basis van haar leer- en werkvormen. Dit doet ze doordat de competenties volgens het zelfevaluatie-rapport ruime aandacht krijgen door het gehanteerde onderwijsconcept. Het leerproces wordt gestuurd door de gebruikte onderwijsvormen waarin de student inzicht krijgt in zijn leerproces en dit kan evalueren en bijsturen.

De visitatiecommissie meent dat de bacheloropleiding zich hiermee een profiel aanmeet waarmee ze zich duidelijk positioneert tegenover de andere Vlaamse wiskundeopleidingen.

Betreffende het **beoogde eindniveau** stelt de commissie dat de opleiding over degelijke leerresultaten beschikt die zijn afgestemd op de domeinspecifieke leerresultaten. Deze sluiten op een gedegen manier aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

De commissie heeft afwegingen gemaakt en oordeelt dat het **onderwijsproces** voldoet aan de criteria die zijn opgenomen in het beoordelingskader. De commissie heeft daarbij vastgesteld dat de opleiding een degelijk programma aanbiedt waarbij de commissie de innovatieve opbouw van het onderwijs apprecieert, dat het personeel kwalitatief en kwantitatief voldoet aan de verwachtingen evenals de opleidingsspecifieke voorzieningen. Deze dragen samen bij tot een samenhangende onderwijsleeromgeving.

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding voldoende kwaliteitswaarborgen inbouwt om een degelijk toetsbeleid te voeren gekoppeld aan de leerresultaten (**gerealiseerd eindniveau**).

Verbeterplan

In opvolging van de gesuggereerde verbeteringen die de visitatiecommissie in haar eindrapport aan de opleiding Wiskunde aanreikte, heeft het OMT Wiskunde ofwel reeds concreet actie ondernomen ofwel initiatieven daartoe geformuleerd die in de nabije toekomst geïmplementeerd worden. Het concrete overzicht van de verbeteracties wordt hieronder geschetst.

Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau

In antwoord op de suggestie van de visitatiecommissie werd in de eerste plaats inmiddels de 17^e eindcompetentie van de opleiding als volgt geherformuleerd: “De bachelor Wiskunde kan de maatschappelijke relevantie *en* de **cultuurhistorische waarde van wiskunde** inzien”. Deze eindcompetentie wordt in het verplichte opleidingsonderdeel “Wetenschapsfilosofie” onder meer geconcretiseerd.

De commissie opperde voorts **beroepsgroepen** te betrekken bij het formuleren van de beoogde leerresultaten. Aan dit punt zal het OMT in ieder geval in de loop van de volgende jaren opvolging geven en verdere initiatieven uitwerken. Naar verwachting zal zulks ook op meer structurele wijze kunnen plaatsvinden. De drie nieuw geformuleerde trajecten in de opleiding (fundamentele wiskunde, bio-wiskunde, technische wiskunde) zijn immers geconcipieerd met het oog op een betere profilering van de opleiding waaronder ook een meer optimale aansluiting bij het werkveld begrepen wordt.

Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsproces

Wat het onderwijsproces betreft stelde de commissie voor het pakket opleidingsonderdelen in het domein van de **toegepaste wiskunde** uit te breiden. Aan deze suggestie wordt ten volle tegemoet gekomen door de op handen zijnde curriculumwijziging. Waar het curriculum tot nog toe 40 studiepunten aan differentiatie bood, zal dit aandeel met ingang van het academiejaar 2014-15 naar 60 studiepunten gebracht worden. Op deze manier kunnen studenten, indien zij daarvoor kiezen, in hun programma voor 20 studiepunten bijkomende vakken in de toegepaste wiskunde opnemen. Tezelfdertijd werd in academiejaar 2012-2013 ook reeds in het kerncurriculum het aandeel toegepaste wiskunde verhoogd met de introductie van vakken als “Computerpractica voor wiskunde” en “Differentiaalvergelijkingen in toepassingen”.

Op voorstel van de visitatiecommissie zal de opleiding voorts, waar mogelijk en opportuun, de studenten opleggen een of meerdere presentaties in het **Engels** te geven. Op deze manier leren de

studenten actiever gebruik maken van de Engelse taal. Tevens zullen Engelstalige gastcolleges worden georganiseerd waarvoor een actieve participatie van de studenten verwacht wordt.

Aansluitend hierop en in antwoord op een volgende suggestie van de commissie, heeft het OMT tevens het plan opgevat jaarlijks een **internationaal expert** uit te nodigen die zijn of haar onderzoek in een gastcollege zal toelichten. Voor het academiejaar 2013-2014 werd reeds een onderzoeker uit Barcelona gecontacteerd en uitgenodigd. Op deze manier wordt de link tussen het onderzoek en het onderwijs voor de studenten versterkt en biedt het een uitgelezen gelegenheid voor de studenten kennis te maken met het Engels als onderwijs- en onderzoekstaal.

Wat het voorstel van de commissie betreft een **extra docent in de toegepaste wiskunde** aan te werven, meldt het OMT bijzonder graag dat hieromtrent verregaande besprekingen worden gevoerd. Deze besprekingen zullen naar verwachting op korte termijn leiden tot de invulling van twee docentenplaatsen in het domein van de toegepaste, niet-statistische, wiskunde.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerd eindniveau

Op de mogelijkheid studenten ook een **niet-statistisch eindproject in de toegepaste wiskunde** aan te bieden, wordt met ingang van het academiejaar 2014-15 voorzien. De nieuwe opties biowiskunde en toegepaste wiskunde werden immers mede om deze reden in het curriculum geïntroduceerd. Ook de twee nog aan te werven docenten in het domein van de toegepaste wiskunde zullen bij de begeleiding van deze eindprojecten een grote rol vervullen.

Voor de expliciete **toetsing van de beoogde leerresultaten** in de opleidingsonderdelen werd vanuit de centrale dienst onderwijs een traject uitgestippeld dat in de loop van het academiejaar 2013-2014 en 2014-2015 verder uitgerold zal worden. Aan de hand van een protocol zullen de docenten voor de deelcompetenties/doelstellingen van hun opleidingsonderdelen beoordelingscriteria formuleren.

Ook voor de **intensifiëring van contacten met de Vlaamse masteropleidingen** heeft de opleiding reeds enkele concrete acties op punt gesteld. Zo wordt er, met het oog op de integratie van de academische lerarenopleiding in de bacheloropleiding, overleg gevoerd met de Vlaamse instellingen die masteropleidingen in de Wiskunde aanbieden. In het kader van de optie technische wiskunde, die voorbereid op studies in de richting van ingenieurswetenschappen, wordt verder ook naar afstemming met deze opleidingen gestreefd. In de vakgroep bestaat duidelijke eensgezindheid om deze doelstelling te realiseren.

Volgende opleidingen werden gevisiteerd en verwachten het openbaar rapport:

Opleidingen	Indienen ZER	Visitatiebezoek
Biomedische wetenschappen	1/07/2013	29 en 30 oktober 2013
Biologie	1/07/2013	18 en 19 november 2013
Geneeskunde	1/07/2013	20 en 21 november 2013
Fysica	1/07/2013	25 en 26 november 2013

Volgende visitaties zijn in voorbereiding:

Opleidingen	Indienen ZER	Visitatiebezoek
Master in de rechten	1/07/2014	Najaar 2014
Master in de ingenieurswetenschappen: bouwkunde (verbeterplan)	30/09/2014	Najaar 2014
Bachelor in de ingenieurswetenschappen	15/12/2014	Voorjaar 2015

Volgende opleidingen kregen een positief accreditatierapport:

- Bachelor of Science in de mobiliteitswetenschappen (14 mei 2013)
- Master of Science in de mobiliteitswetenschappen (14 mei 2013)
- Bachelor of Laws in de rechten (23 september 2013)
- Bachelor of Science in de toegepaste economische wetenschappen (5 september 2013)
- Master of Science in de toegepaste economische wetenschappen/Master of Science in Management (5 september 2013)
- Bachelor of Science in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur (5 september 2013)
- Master of Science in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur (5 september 2013)
- Bachelor of Science in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur in de beleidsinformatica (5 september 2013)
- Master of Science in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur in de beleidsinformatica (5 september 2013)
- Bachelor of Science in de industriële wetenschappen: bouwkunde (6 november 2013)

Een korte samenvatting van het visitatierapport en de vooropgestelde verbeterpunten van bovenstaande opleidingen is reeds opgenomen in het jaarverslag van 2012.

3 Het opleidingsaanbod

In kader van de vereenvoudiging van het jaarverslag werd ons meegedeeld (brief van Departement Onderwijs en Vorming, d.d. 21 februari 2011) dat dit hoofdstuk voor het jaarverslag mag worden weggelaten.

Deze informatie is immers beschikbaar via het Hogeronderwijsregister.

Een aantal onderdelen werden ondergebracht in andere hoofdstukken:

- De voornaamste samenwerkingsverbanden met andere universitaire en niet-universitaire onderwijsinstellingen zijn opgenomen in hoofdstuk 1;*
- De studietijdsmetingen en innovatie van het onderwijs (onderwijsprofessionalisering) zijn opgenomen in hoofdstuk 2.*

4 Onderwijs- en examenregelingen

In kader van de vereenvoudiging van het jaarverslag werd ons meegedeeld (brief van Departement Onderwijs en Vorming, d.d. 21 februari 2011) dat dit hoofdstuk voor het jaarverslag niet moet worden aangeleverd indien deze informatie beschikbaar is via de publieke website. Wanneer de informatie beschikbaar is via de website, wordt de link weergegeven. Onderdelen die toch meer toelichting vragen, worden hieronder opgenomen.

4.1 Onderwijsregeling

De volledige onderwijs- en examenregeling van de UHasselt/tUL is terug te vinden op volgende website:

<http://www.uhasselt.be/onderwijs-en-examenreglement>

4.1.1 Inschrijvingsgelden

Een overzicht van de studiegelden is terug te vinden op de volgende website:

<http://www.uhasselt.be/Studiegelden-en-studiefinanciering>

4.1.2 Toelatingsvoorwaarden

Deze voorwaarden zijn opgenomen in de onderwijs- en examenregeling. Bovendien worden de begincompetenties en toelatingsvoorwaarden voor alle opleidingen weergegeven in de studiegids die elektronisch kan geraadpleegd worden via: <http://www.uhasselt.be/studiegids>.

In verband met taalvereisten werden op associatieniveau een aantal afspraken gemaakt.

Voor wat betreft de toelating van studenten die **niet** in het bezit zijn van een in Vlaanderen behaald diploma secundair onderwijs en die zich wensen in te schrijven in een bacheloropleiding aan de UHasselt/XIOS/PHL worden toegelaten zij die:

- ten minste één jaar in het Nederlandstalig secundair onderwijs met vrucht voltooid hebben (flexibiliseringsdecreet Art. 19 1°);
- geslaagd zijn verklaard voor ten minste 60 studiepunten in het Nederlandstalig hoger onderwijs (flexibiliseringsdecreet Art. 19 2°);
- beschikken over een attest van beheersing van het Nederlands op niveau 5 (gelijkgesteld aan C1 van het Europees referentiekader) behaald aan een universitair talentcentrum;
- beschikken over een certificaat van de Nederlandse Taalunie: Certificaat Nederlands als Vreemde Taal (CnaVT) met minimaal het profiel taalvaardigheid hoger onderwijs (PTHO) of ook het profiel academische taalvaardigheid (PAT);

Een student die hieraan niet voldoet kan deelnemen aan een Nederlandse taaltest van vergelijkbaar niveau georganiseerd door één van de partners van de associatie. De partners erkennen elkaars certificaten in dit verband.

Voor de Engelstalige opleidingen Master of Statistics en Master of Management moeten studenten kunnen aantonen (bijvoorbeeld via TOEFL of IELTS) dat ze over een adequate kennis van het Engels beschikken.

4.1.3 Organisatie toelatingsexamen voor specialisatieopleidingen en doctoraten

De toelatingsvoorwaarden voor de doctoraten worden beschreven in het doctoraatsreglement: zie <http://www.uhasselt.be/documents/UHasselt/onderzoek/doctoreren/DoctoraatsreglementDEFned.pdf>

4.1.4 Begeleidingsmaatregelen voor generatiestudenten eerste bachelorjaar

4.1.4.1 Informatie en oriëntatie van laatstejaars secundair onderwijs

De UHasselt stelt voor het geheel van de opleidingen, alsook specifiek voor de masteropleidingen, een **brochure** samen voor instromers in de bacheloropleidingen respectievelijk de masteropleidingen. De brochure 'Opleidingen' wordt via direct mail gestuurd aan de doelgroep. Bovendien wordt er **per opleiding een informatiebrochure** opgesteld en ter beschikking gesteld aan alle geïnteresseerden (leerlingen, leraars, CLB ...) met informatie over o.a. voorkennis, inhoud, doelstellingen en organisatie van het eerste jaar. Deze informatiebrochures worden verstuurd op vraag en zijn ter beschikking op de campus.

De Universiteit Hasselt verleent haar medewerking aan **informatieavonden** die georganiseerd worden door scholen en scholengemeenschappen. De UHasselt is aanwezig op de 5 infobeurzen georganiseerd door het departement onderwijs, de zgn. **SID-ins**. Groepen leerlingen met hun leerkrachten kunnen op vraag ook een bezoek brengen aan de universiteit om kennis te maken met de opleidingen en het onderwijsvisie van de UHasselt.

Tijdens de **infodagen** wordt per opleiding een presentatie gegeven voor leerlingen en hun ouders over de opbouw en de inhoud van de opleiding en de onderwijsvisie. Aansluitend kunnen zij op de infomarkten terecht bij informanten over veronderstelde voorkennis, verwachte studie-inzet, het onderwijsconcept, de evaluatievormen. Daarnaast zijn er algemene infostanden over studiefinanciering, studietoelagen, huisvesting, faciliteiten voor studenten in bijzondere omstandigheden en andere studentenvoorzieningen. Er is ruime gelegenheid om met de huidige studenten te praten, bv. over studiemateriaal, elektronische leeromgeving enz.

De UHasselt organiseert ook **septembercursussen** wiskunde waaraan de studenten op vrijwillige basis kunnen deelnemen en een septembercursus Engels (voor toekomstige studenten TEW).

In het **coachingsproject toelatingsexamen arts** worden leerlingen van het zesde jaar secundair onderwijs voorbereid op het toelatingsexamen, het project loopt over het ganse schooljaar.

In de week voor de start van het nieuwe academiejaar is er **per opleiding een introductiedag(en)** voor de nieuwe eerstejaarsstudenten. De nieuwe studenten worden vertrouwd gemaakt met de onderwijsorganisatie aan de UHasselt, studievaardigheden, studieaanpak en –planning en het examenreglement. In de faculteit BEW wordt o.m. een denkttest afgenomen. De resultaten hiervan worden individueel teruggekoppeld en worden, waar nodig, aangevuld met een gesprek.

4.1.4.2 Begeleiding van de studenten uit eerste bachelorjaar

Studenten van het eerste bachelorjaar kunnen voor één of andere vorm van begeleiding (vakinhoudelijk, vakoverschrijdend, individueel of collectief, ...) binnen de opleidingen terecht bij de docenten, de studieloopbaanbegeleiders, de ombuds, de mentoren en de docentencoaches.

Bij persoonlijke, relationele, psychosociale en financiële problemen kunnen alle studenten bovendien terecht bij de maatschappelijk assistent van de dienst Studentenvoorzieningen. De

maatschappelijk assistent werkt hiervoor nauw samen met de studiebegeleiders en andere medewerkers.

Studenten met faalangst kunnen een faalangsttraining volgen.

In alle opleidingen van de UHasselt buigt de examencommissie zich over de resultaten van de eerstejaarsstudenten na de eerste examenperiode in de maand januari. Eerstejaars met meerdere onvoldoendes worden na bespreking van hun studieresultaten door de examencommissies op individueel studieadvies uitgenodigd bij de onderwijskundigen of mentoren om te remediëren aan hun studiemethode en –planning of een studieheroriëntering te overwegen. In de opleiding Geneeskunde kunnen gegevens uit het portfolio eveneens aanleiding geven tot studiebegeleiding. Tenslotte dient vermeld dat sinds het academiejaar 2006-2007 studenten die minder dan de helft van de opgenomen studiepunten hebben omgezet in credits, bindende voorwaarden krijgen opgelegd. Op deze manier wil men de studievoortgang van deze studenten bewaken. In het eerste bachelorjaar wordt de resultaatsverbintenis gekoppeld aan een rapporteringsplicht over studieactiviteiten. In de hogere jaren hebben de bindende voorwaarden uitsluitend betrekking op de te behalen resultaten. Uiteraard kunnen ouderejaars op eigen initiatief gebruik maken van het reguliere begeleidingsaanbod.

Verder worden ook **specifieke begeleidingsinitiatieven** georganiseerd voor eerstejaarsstudenten:

In de faculteiten BEW en GEN loopt in het kader van het Aanmoedigingsfonds een **peter-meterwerking** (zie hoofdstuk 1 – diversiteitsbeleid).

In 2011-2012 werd één maal een tweeledige **workshops studievaardigheden** georganiseerd waaraan ongeveer 9% van de generatiestudenten deelnam.

In de opleiding **Informatica/ICT** loopt een **tutoringproject** (zie hoofdstuk 1 – diversiteitsbeleid).

In de opleiding geneeskunde kunnen studenten naar aanleiding van de portfoliogesprekken met de onderwijskundigen eveneens een coach (ZAP-lid) toegewezen krijgen.

4.1.4.3 Begeleiding van studenten eerste bachelorjaar die zich wensen te heroriënteren naar een hogeschool

De associatie tracht de heroriëntering na verkeerde studiekeuze te optimaliseren door:

- voor de hand liggende heroriënteringmogelijkheden in kaart te brengen
- door studenten te informeren over opleidingsonderdelen van het curriculum die door verwante hogeschoolopleidingen als minstens gelijkwaardig worden erkend en aanleiding kunnen geven tot vrijstelling

De belangrijkste heroriënteringstrajecten in de associatie zijn:

- van handelsingenieur, toegepast economische wetenschappen en verkeerskunde van de UHasselt naar bedrijfsmanagement van de PHL en XIOS Hogeschool Limburg;
- van wetenschappen en biomedische wetenschappen van de UHasselt naar industriële wetenschappen van XIOS Hogeschool Limburg en naar agro- & biotechnologie, verpleegkunde van de PHL;
- van informatica van de UHasselt naar toegepaste informatica van PHL en XIOS Hogeschool Limburg.

De studiebegeleiders van de UHasselt staan in voor de heroriënteringsbegeleiding.

4.1.5 *Beleid t.a.v. doorstroming van afgestudeerden van de hogescholen naar academische en voortgezette academische opleidingen*

Volgende instellingsoverschrijdende schakelprogramma's werden aangeboden in 2012-2013 binnen de Associatie Universiteit Hogescholen Limburg (AUHL):

Van een professionele bachelor naar een master van de UHasselt/tUL:

- van bedrijfsmanagement (PHL en XIOS) naar de master in de TEW van de UHasselt;
- van toegepaste informatica (PHL en XIOS) naar de master in de informatica van de tUL;
- van biotechnologie (PHL) naar de master biomedische wetenschappen van de tUL;
- van een professionele bachelor naar de master verkeerskunde van de UHasselt;
- van bedrijfsmanagement afstudeerrichting rechtspraktijk naar de master rechten van de tUL.

Daarnaast worden tal van voorbereidingsprogramma's voorzien van academische bachelors naar masters. Verder zijn er alternatieve doorstromingsmogelijkheden. Dit gebeurt op basis van een in te dienen dossier.

Door de integratie van de academische opleidingen van de hogescholen in de universiteiten, worden vanaf 2013-2014 aan de UHasselt ook schakelprogramma's aangeboden voor kinesitherapie en revalidatiewetenschappen, industriële ingenieurswetenschappen en interieurarchitectuur.

Evolutie van het aantal inschrijvingen en slaagcijfers

In onderstaande tabellen wordt per schakelprogramma per academiejaar weergegeven hoeveel studenten in totaal inschreven voor het schakelprogramma en hoeveel er slaagden.

Bij de inschrijvingen is tussen haakjes ook weergegeven hoeveel studenten uitschreven in de loop van het academiejaar.

UHasselt schakelprogramma informatica

	2006-07	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14
totaal aantal inschrijvingen	47 (13)	14	19 (5)	14 (4)	12 (1)	20 (3)	16 (2)	14 (4)
aantal geslaagd	8	2	7	5	4	6	6	

UHasselt schakelprogramma toegepaste economische wetenschappen / Management

	2006-07	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14
totaal aantal inschrijvingen	12 (1)	14 (1)	17	23 (3)	25 (3)	30 (8)	27 (4)	49 (10)
aantal geslaagd	0	3	3	4	9	6	6	

UHasselt schakelprogramma biomedische wetenschappen

	2006-07	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14
totaal aantal inschrijvingen	1	1	1	1	-	1	5	4
aantal geslaagd	-	1	-	1	-	1	5	

UHasselt schakelprogramma verkeerskunde

	2006-07	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14
totaal aantal inschrijvingen	-	4	7	9	9	3	6	8
aantal geslaagd	-	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)		(1)
	-	1	4	0	5	0	0	

UHasselt schakelprogramma rechten

	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14
totaal aantal inschrijvingen	14	42	37	53
Aantal geslaagd	0	(4)	(1)	(6)
	0	9	9	

UHasselt schakelprogramma kinesitherapie en revalidatiewetenschappen sinds 2013-14

	2013-14
totaal aantal inschrijvingen	1
Aantal geslaagd	

UHasselt schakelprogramma industriële wetenschappen sinds 2013-14

	2013-14
totaal aantal inschrijvingen	148
	(28)
Aantal geslaagd	

UHasselt schakelprogramma interieurarchitectuur sinds 2013-14

	2013-14
totaal aantal inschrijvingen	2
	(2)
Aantal geslaagd	

4.1.6 Beleid t.a.v. de toelating van afgestudeerden van de hogescholen tot het doctoraat

De toelatingsvoorwaarden voor de doctoraten worden beschreven het doctoraatsreglement: zie <http://www.uhasselt.be/documents/UHasselt/onderzoek/doctoreren/DoctoraatsreglementDEFned.pdf>

4.2 Examenregeling**4.2.1 Het examenreglement**

De volledige onderwijs- en examenregeling van de UHasselt/tUL is terug te vinden op volgende website: <http://www.uhasselt.be/onderwijs-en-examenreglement>

4.2.2 Overdracht van examencijfers en regeling van vrijstellingen

De vrijstellingsregeling is onderdeel van de onderwijs- en examenregeling.

4.2.3 Reglementering voor individueel aangepaste jaarprogramma's

Niet meer van toepassing

4.2.4 Organisatie van de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap

Niet meer van toepassing

4.2.5 Gelijkwaardigheidbeslissingen

De vrijstellingsregeling is onderdeel van de nieuwe onderwijs- en examenregeling. In de facultaire studiegidsen worden de toelatingsvoorwaarden beschreven en worden eventuele voorbereidings- of schakelprogramma's aangegeven (<http://www.uhasselt.be/studiegids>).

4.2.6 Installatie van de validerende instantie m.b.t. EVC binnen de AUHL

In 2013 zijn 2 EVC-dossiers behandeld door de validerende instantie van de AUHL, waarvan één kandidaat de volledige procedure doorliep en een tweede kandidaat tussentijds afhaakte.

Rekening houdend met de van toepassing zijnde decreten, heeft de werkgroep Onderwijs van de AUHL - in opdracht van het associatiebestuur – in 2011 de nodige werkzaamheden verricht om de EVC-procedure en het EVC-reglement te herzien. Op 15 november 2011 zijn de herwerkte EVC-procedure en het nieuwe EVC-reglement (incl. installatie/samenstelling validerende instantie en beroepscommissie) goedgekeurd door de Raad van Bestuur AUHL en vervolgens in werking getreden. In 2013 werd een beperkte aanpassing van de EVC-procedure voorbereid en werd vooral verder gewerkt aan de operationalisering en kwaliteitsborging van de EVC-procedure via de opstelling van een EVC-documentenstroom, instrumenten en materiaal voor EVC-kandidaten, EVC-coördinatoren, EVC-begeleiders en EVC-beoordelaars. Dit materiaal wordt in eerste jaarhelft 2014 afgetoetst bij gebruikers en in gebruik genomen bij opstart van nieuwe aanvragen. Een professionaliseringstraject voor verschillende actoren betrokken bij de EVC-procedure wordt voorbereid met oog op uitvoering in 2014.

5 Gegevens over de studenten

In kader van de vereenvoudiging van het jaarverslag werd ons meegedeeld (brief van Departement Onderwijs en Vorming, d.d. 21 februari 2011) dat dit hoofdstuk voor het jaarverslag mag worden weggelaten.

Deze informatie is beschikbaar via de Databank Hoger Onderwijs.

6 Studenten met examencontract

Vanaf 2004-2005 kunnen studenten inschrijven met een examencontract.

Het examencontract wordt aangegaan door het universiteitsbestuur met de student. De student schrijft zich in, onder de door het universiteitsbestuur bepaalde voorwaarden, voor het afleggen van examens met het oog op het behalen van (flexibiliseringsdecreet: art. 2):

- a) een graad of een diploma van een opleiding, of
- b) een creditbewijs voor één of meer opleidingsonderdelen.

De gegevens m.b.t. inschrijvingen met een examencontract en de slaagcijfers zijn beschikbaar in de Databank Hoger Onderwijs.

7 Internationale relaties

7.1 Inleiding internationalisering aan UHasselt

In de nieuwe onderwijs- en onderzoekspositionering van UHasselt speelt de internationale component een evidente, natuurlijke rol: UHasselt is voor haar studenten, onderzoekers en andere stakeholders een creatief knooppunt in een internationaal kennis- en innovatieweb. UHasselt is innovatief, resultaatgericht, open, sociaal en internationaal, maar tegelijk regionaal verankerd. In het kader van deze positionering wordt het internationaliseringsbeleid uitgetekend.

Een **nieuw beleidsplan internationalisering** werd opgesteld voor de periode 2013-2017 en werd goedgekeurd op het College van Decanen van 01/03/2013. In dit beleidsplan werden zes strategische doelstellingen geformuleerd die verder uitgewerkt en geïmplementeerd worden in samenwerking met een werkgroep met deelname van de faculteiten.

Strategische doelstellingen beleidsplan internationalisering 2013-2017:

SD1 Stimuleren en faciliteren van mobiliteit van studenten, onderzoekers en docenten

Een professionele ondersteuning van de mobiliteit van studenten, onderzoekers en docenten vormt de basis voor de uitbouw van internationalisering aan UHasselt. Een gezonde balans in in- en uitstroom wordt nagestreefd met bovendien aandacht voor de 20-20 doelstelling. Naast het promoten van een buitenlands semesterverblijf streeft UHasselt ernaar om ook het aanbod van summer schools uit te breiden en in te bedden in alle opleidingen.

SD2 Versterken van de internationale dimensie van het curriculum en de campus

UHasselt wenst aantrekkelijke opleidingen aan te bieden, met een kwaliteitsvolle inhoud, een actueel onderwijsconcept én een internationale dimensie. Daarnaast wenst UHasselt een internationale campus uit te bouwen.

SD3 Versterken van het aanbod aan internationale masteropleidingen aansluitend bij de strategische keuzes van de UHasselt

SD4 Versterken van internationale partnerschappen en netwerken

UHasselt wenst met haar onderwijs- en onderzoeksactiviteiten te participeren in internationale netwerken om zo haar rol als creatief knooppunt in het internationaal kennis en innovatie web te versterken.

SD5 Ondersteunen van acties omtrent ontwikkelingssamenwerking in het Noorden

Vanuit de idee van "science sharing" is UHasselt actief binnen universitaire ontwikkelingssamenwerking. UHasselt wenst haar studenten en docenten de mogelijkheid te geven om mobiliteitservaring op te doen in het Zuiden, alsook studenten en docenten uit het Zuiden aan te trekken om aan UHasselt te studeren, doctoreren of doceren.

SD6 Ondersteunen van projecten die capaciteitsopbouw in het Zuiden beogen

UHasselt wil actief deelnemen aan het zoeken naar duurzame antwoorden op maatschappelijke uitdagingen in ontwikkelingslanden. UHasselt stimuleert en faciliteert dan ook de participatie aan programma's in het kader van ontwikkelingssamenwerking die de capaciteitsopbouw op het vlak van onderwijs, onderzoek en maatschappelijke dienstverlening in het Zuiden beogen. Bij het opstellen van de projecten wordt prioriteit gegeven aan de 20 VLIR-UOS partnerlanden. De samenwerking met een specifiek aantal partnerlanden maakt het immers mogelijk om de behoeften en noden van elk land beter te kennen waardoor de concrete activiteiten meer impact hebben. Zowel respect voor elkaars cultuur als het concept van 'brain circulation' staan hierin steeds centraal.

In 2013-2014 zullen de hierbovengenoemde strategische doelstellingen vertaald worden in een actieplan met KPI's. Vervolgens zal dit in zijn geheel ter goedkeuring voorgelegd worden aan de raad van bestuur

Binnen de **dienst Internationalisering en Ontwikkelingssamenwerking** (DIOS) van de UHasselt wordt de voorbereiding en uitvoering van het internationaliseringsbeleid van de UHasselt verzorgd. Daarnaast informeert en ondersteunt deze dienst de academische gemeenschap omtrent internationale projecten en speelt ze een inventariserende en beleidsinformerende rol t.a.v. lopende initiatieven. Binnen de dienst formuleert men tot slot adviezen inzake de organisatie van internationale mobiliteit. Daarnaast is er een eerste aanspreekpunt voor buitenlandse studenten en academici binnen diensten studentenadministratie en studentenvoorzieningen inzake administratieve en logistieke ondersteuning.

Ook decentraal werden facultaire/departementale cellen internationalisering in het leven geroepen bestaande uit een ZAP-lid als facultaire coördinator internationalisering en een ATP-lid als facultaire medewerker internationalisering. Deze cellen overleggen op regelmatige basis met DIOS over allerlei internationale kwesties.

7.2 Internationale onderwijsprogramma's

Voor de samenwerking in kader van de transnationale Universiteit Limburg en de samenwerking met de Technische Universiteit Eindhoven en de Radboud Universiteit Nijmegen wordt verwezen naar hoofdstuk 1 en vorige jaarverslagen.

7.2.1 Inleiding

De Europese Commissie steunt een brede waaier aan internationale onderwijs- en trainingprogramma's. Speciale aandacht gaat hierbij uit naar het hoger onderwijs, dat een centrale rol speelt in de ontwikkeling van moderne samenlevingen, de sociale, culturele en economische ontwikkeling versterkt en de leiders van morgen opleidt.

Volgende internationale samenwerkingsprogramma's worden door de EU aangeboden:

- Lifelong Learning Programma (LLP): steunt de uitwisseling, samenwerking en mobiliteit tussen Europese hoger onderwijsinstellingen om op die manier het Europese onderwijs een sterkere positie te geven in de wereld.
- Erasmus Mundus: tracht de kwaliteit van het hoger onderwijs te verbeteren via beurzen en academische samenwerking tussen Europa en de rest van de wereld.
- Samenwerking met geïndustrialiseerde landen (V.S., Canada, Australië, Nieuw-Zeeland, Japan, Korea): versterkt de kwaliteit van het hoger onderwijs en de beroepsopleiding en -training voornamelijk via gezamenlijke studieprogramma's.
- Tempus: draagt bij aan de samenwerking op het vlak van hoger onderwijs tussen de EU en partnerlanden in aangrenzende regio's.
- EduLink: cultiveert capaciteitsopbouw en regionale integratie in hoger onderwijs in ACP staten en regio's (African, Caribbean and Pacific Group of States). Daarenboven promoot het hoger onderwijs als middel om armoede te bestrijden.

Daarnaast bieden ook Belgische partners steun via mobiliteitsbeurzen in het kader van:

- Erasmus Belgica: tracht de mobiliteit van studenten hoger onderwijs tussen de Gemeenschappen van België te bevorderen door het aanbieden van beurzen via het Prins Filipfonds.
- The Washington Center for Internships and Academic Seminars: biedt excellente studenten de mogelijkheid om stage te lopen in Washington mede dankzij de steun van het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming.
- ASEM-DUO: tracht de mobiliteit van studenten tussen Vlaanderen en vier Aziatische landen (China, India, Zuid-Korea en Vietnam) te bevorderen aan de hand van duo-beurzen.
- Transition Fellowship Program: tracht de mobiliteit van studenten tussen Vlaanderen en vier landen in transitie (Brazilië, Marokko, Turkije en Zuid-Afrika) te bevorderen aan de hand van beurzen.

Tenslotte heeft de UHasselt ook een aantal bilaterale akkoorden afgesloten met hoger onderwijsinstellingen buiten Europa om mobiliteit en samenwerking te bevorderen.

7.2.2 LLP-projecten

7.2.2.1 Erasmus intensieve programma's (IP)

Binnen het LLP-programma worden financiële middelen ter beschikking gesteld voor 'intensieve programma's'. Dit zijn korte studieprogramma's die studenten en personeel uit hoger onderwijsinstellingen van minstens drie deelnemende landen samenbrengen voor een periode van tien opeenvolgende volledige dagen tot zes weken met als doel efficiënt en multinationalaal onderwijs te stimuleren.

De faculteit WET diende in het verleden meermaals met succes een aanvraag voor een IP in. In maart 2013 diende de faculteit WET opnieuw een IP-aanvraag in onder de titel 'Virtuality in reality'. Naast studenten handelsingenieur en studenten uit de opleidingen in de informatica en kennistechnologie, werden nu ook de studenten uit de andere wetenschappelijke opleidingen (wiskunde, fysica, chemie, biologie) opgenomen in de doelgroep.

Het programma brengt docenten (+-10) en studenten (+-36) samen uit vier deelnemende landen (Polen, Verenigd Koninkrijk, Nederland en België) met als doelstelling het verruimen van kennis omtrent ICT tools en -diensten gekoppeld aan de opmaak van een business plan. Ook duurzaamheid, dynamica van de zakenwereld, economische analyse en ondernemerschap komen ruim aan bod. Crosscultureel teamwork, creativiteit, onafhankelijk onderzoek en communicatie worden hierbij gestimuleerd. Bijgevolg hebben de studenten van de UHasselt en de partnerlanden ook in de zomer van 2014 de mogelijkheid om deel te nemen aan de summer school in Manchester.

7.2.2.2 Erasmus mobiliteit van studenten en personeel

Docentenmobiliteit en andere

Binnen het Erasmusprogramma wordt de mogelijkheid geboden aan docenten om aan een buitenlandse partnerinstelling te doceren. Gedurende academiejaar 2012-2013 maakten negen docenten gebruik van deze financiële steun om les te geven aan Spaanse, Franse, Poolse, Duitse en Oostenrijkse partnerinstellingen.

Binnen de verschillende faculteiten werden naast de Erasmusgelden ook andere middelen aangewend ter financiering van buitenlandse docentenopdrachten.

Studentenmobiliteit

De Europese Commissie kent Erasmusbeurzen toe aan studenten die tussen drie en twaalf maanden opleidingsonderdelen volgen aan een hogeronderwijsinstelling in een ander Europees land. Het programma staat daarnaast ook open voor studenten die aan een Vlaamse universiteit of hogeschool studeren, maar tijdens hun opleiding een stage in het buitenland lopen gedurende drie tot twaalf maanden.

Tabel 7.1 Uitgaande studenten - Erasmus

	BG	CH	DK	DE	FI	FR	GR	HU	IE	IT	NL	AT	PL	PT	RO	ES	TR	UK	SI	CZ	EE	SE	TOT
04-05	0	0	0	0	2	14	2	0	1	0	0	0	0	0	0	4	0	2	0	1	0	0	26
05-06	0	0	0	1	6	11	2	1	2	1	0	0	0	0	0	3	2	3	0	3	0	0	35
06-07	0	0	0	0	4	14	4	0	1	0	7	0	0	0	0	4	0	1	0	2	0	0	37
07-08	0	0	3	0	4	15	4	0	0	0	3	0	0	1	0	8	0	1	0	0	0	0	39
08-09	0	0	0	1	2	3	4	0	0	0	0	0	0	0	0	5	1	1	0	0	0	0	17
09-10	0	0	0	0	3	10	2	0	0	1	1	0	0	0	0	8	0	1	0	0	0	0	26
10-11	0	0	0	0	3	11	2	0	0	0	2	0	1	0	0	11	1	3	2	1	0	0	37
11-12	0	0	0	2	3	8	2	0	0	0	3	1	1	0	0	3	3	0	2	0	0	1	29
12-13	0	1	0	2	1	18	2	0	0	6	2	3	2	0	0	9	0	1	0	0	0	1	48

Tabel 7.2 Inkomende studenten - Erasmus

	BG	CH	DK	DE	FI	FR	GR	HU	IE	IT	NL	AT	PL	PT	RO	ES	TR	UK	SI	CZ	EE	SE	TOT
04-05	0	0	0	8	4	8	2	0	0	0	4	2	7	1	0	5	0	0	0	2	0	0	43
05-06	0	0	0	5	4	13	2	1	0	2	3	0	7	0	0	7	7	0	0	1	1	0	53
06-07	1	0	0	7	3	5	3	1	0	1	2	1	5	0	0	10	6	1	0	3	0	0	49
07-08	2	0	0	5	0	6	4	0	0	2	1	0	6	1	2	6	2	0	0	2	0	0	39
08-09	2	0	1	12	0	13	3	1	0	2	1	2	5	0	0	17	5	0	0	2	0	0	66
09-10	2	0	0	7	3	9	5	0	0	1	1	0	2	0	0	17	3	1	0	4	1	0	56
10-11	2	0	0	8	0	11	3	0	0	3	1	1	6	0	0	9	2	0	0	3	0	0	49
11-12	2	0	2	11	6	6	2	2	0	2	2	1	6	0	0	11	0	1	0	0	2	0	56
12-13	2	0	0	8	1	3	7	1	0	1	1	0	7	0	0	14	5	1	0	5	2	0	58

Studie

In 2012-2013 volgden in totaal 40 studenten (33 BEW, 2 WET en 5 REC) gedurende één semester opleidingsonderdelen aan 14 universiteiten in negen EU-landen.

De universiteit verwelkomde 'in ruil' 57 gaststudenten uit 13 verschillende EU-landen (inclusief Turkije). De inkomende studenten volgden voornamelijk opleidingsonderdelen aangeboden in het Engels aan de faculteiten BEW, REC, WET en GLW.

Stage

In academiejaar 2012-2013 hebben acht studenten (6 GLW en 2 MOB) hun stage in een ander EU-land gedaan binnen het kader van Erasmus.

De UHasselt (WET) ontving ook een inkomende Erasmus stagestudent in 2012-2013.

7.2.2.3 KA2 multilaterale projecten

Multilaterale projecten ondersteunen de samenwerking van hogeronderwijsinstellingen onderling of met andere relevante belanghebbenden. De voorkeur gaat uit naar innovatieve projecten die zich richten op onderwerpen en thema's waaraan onvoldoende aandacht wordt besteed.

In 2013 werd een aanvraag ingediend door de faculteit GLW met als onderwerp "EDucation for European postdoctoral researchers – Career development through a Training Toolbox". De aanvraag werd echter niet weerhouden.

De Kernactiviteit Talen verleent steun voor multilaterale projecten die het taalbewustzijn stimuleren en die de toegang tot mogelijkheden om talen te leren bevorderen.

In maart 2012 diende het CTL, samen met 15 andere instellingen, een KA2 aanvraag in met als titel 'Speak and Learn-Language Course for Exchange Students (17 languages of the EU Member-States on Mobile devices)'. De aanvraag werd goedgekeurd voor een periode van twee jaar (november 2012- oktober 2014) en wordt gecoördineerd door de Estse organisatie 'Tölkebüro Pangloss OÜ'.

7.2.2.4 Grundtvig-leerpartnerschappen

Het leerpartnerschap van Grundtvig vormt een kader voor kleinschalige samenwerkingsactiviteiten tussen organisaties die actief zijn op het gebied van volwasseneneducatie in de ruimste zin, m.a.w. formeel, niet-formeel en informeel.

Het CTL heeft tot juli 2014 een Grundtvig leerpartnerschap lopen met als titel: 'Investigating teachers' practices in using technology for Adult Language Learning'.

7.2.2.5 Leonardo da Vinci – stages voor afgestudeerden

De opleiding architectuur diende een aanvraag in onder het Leonardo da Vinci programma om haar afgestudeerden een stage te kunnen aanbieden in een buitenlandse onderneming. De projectaanvraag werd goedgekeurd, waardoor er tussen juni 2013 en mei 2015 zes afgestudeerden een stage in het buitenland kunnen doen. Twee afgestudeerde architectuurstudenten vertrokken reeds in oktober om een deel van hun beroepsstage bij architectenbureaus in Spanje te doen.

7.2.3 Erasmus Mundus (EM)

Erasmus Mundus is een programma van de Europese Commissie met als doel de kwaliteit van het Europese hoger onderwijs te bevorderen, het over de gehele wereld te promoten en de samenwerking met landen buiten de EU te bevorderen.

Het programma bestaat uit drie verschillende acties. De eerste actie is gericht op het gezamenlijk aanbieden van master- of doctoraatsopleidingen. De tweede actie beoogt partnerschappen te stimuleren met instellingen in een regio buiten Europa waarbinnen mobiliteit wordt georganiseerd voor studenten en stafleden. De mobiliteit vindt plaats op verschillende academische niveaus. De derde actie heeft als doel de zichtbaarheid en aantrekkelijkheid van het Europese hoger onderwijs te bevorderen.

In 2013 werden een aantal projecten ingediend onder actie twee en drie van het Erasmus Mundus programma.

Vanuit de opleiding biomedische wetenschappen werd een voorstel ingediend onder actie II met diverse Europese en Zuid-Amerikaanse partners met als titel: "EU-LA Edu-Neuro: Europe - Latin America Education in Neuroscience".

Daarnaast had de opleiding mobiliteitswetenschappen de mogelijkheid als partner in te stappen in het Erasmus Mundus actie II project "Svāgata.eu II - Experience Europe as an Indian".

Tot slot werd ook een aanvraag ingediend onder Erasmus Mundus actie III met als titel: "Raising Profile of European Higher Education in North Africa and Ukraine".

Helaas werd geen enkele aanvraag weerhouden. Een herindiening wordt echter sterk aangemoedigd.

7.2.4 Samenwerking met geïndustrialiseerde landen

Vanuit de faculteit GLW werd samen met de Universiteit Maastricht, de Université Lille 1 en een aantal Koreaanse universiteiten een aanvraag voor een gezamenlijk masterprogramma in het vakgebied van de biomedische en neurowetenschappen ('NEUROMICS') ingediend. Dit projectvoorstel werd echter niet weerhouden voor financiering.

7.2.5 Tempus

Tempus is een Trans-Europees programma voor samenwerking tussen de EU en haar buurlanden. Het programma is voornamelijk gericht op capaciteitsopbouw in de partnerlanden.

In 2013 diende de opleiding mobiliteitswetenschappen samen met een Griekse, Zweedse en een aantal Israëlische partneruniversiteiten een aanvraag in om de curricula in "Transport Engineering & Management" programma's in Israëlische universiteiten aan te passen op basis van de Bologna verklaring.

Daarnaast stapte de opleiding architectuur mee als partner in een consortium o.l.v. Universiteit Siegen om een bachelor en master curriculum architectuur te ontwikkelen in Georgië, Oekraïne en Kazachstan.

Tot slot werd vanuit het CTL een aanvraag ingediend met als titel "Enhancing Higher Education Teaching Practices – creating a system of self-evaluation and self-improvement.

Helaas werd geen enkele aanvraag weerhouden.

7.2.6 Erasmus Belgica

Via het Erasmus Belgica programma van het Prins Filipfonds worden eveneens beurzen ter beschikking gesteld van studenten die een deel van hun opleiding aan een universiteit van één van beide andere gemeenschappen van België wensen te volbrengen.

Tijdens het academiejaar 2012-2013 werden in dit kader in totaal vijf studenten uitgewisseld tussen de UHasselt enerzijds en de 'Université de Liège' en de 'Université de Mons' (UM) anderzijds.

Tabel 7.3 Uitgaande studenten – Erasmus Belgica

	Liège	Mons (UM)	Mons (FUCAM)	TOTAAL
04-05	1	0	0	1
05-06	0	0	0	0
06-07	1	0	0	1
07-08	1	0	0	1
08-09	2	0	0	2
09-10	0	0	2	2
10-11	1	0	0	1
11-12	0	0	0	0
12-13	2	0	0	2

In 2012-2013 namen twee UHasselt studenten (BEW en Rechten) deel aan het Erasmus Belgica programma. Zij studeerden gedurende één semester aan de 'Université de Liège'.

Tabel 7.4 Inkomende studenten – Erasmus Belgica

	Liège	Mons (UM)	Mons (FUCAM)	TOTAAL
04-05	4	0	0	4
05-06	4	1	0	5
06-07	0	3	0	3
07-08	4	2	0	6
08-09	4	2	0	6
09-10	1	1	0	2
10-11	3	1	0	4
11-12	3	2	0	5
12-13	0	3	0	3

De drie inkomende studenten van de 'Université de Mons' volgden gedurende één semester opleidingsonderdelen aan de faculteit BEW.

7.2.7 Bilaterale akkoorden buiten Europa

Naast het Erasmusprogramma en het Erasmus Belgica project zette de UHasselt ook in 2012-2013 haar samenwerkingsakkoorden met andere buitenlandse partners (non-E.U.) verder. Zo bood de faculteit BEW haar studenten opnieuw de kans om o.a. in Canada, China en Jordanië een

SEMESTER door te brengen. Daarnaast hebben studenten van de faculteit BEW ook de mogelijkheid om deel te nemen aan een summer school in Polen of Jordanië. In 2011-2012 namen 21 studenten deel aan de summer school van de 'Princess Sumaya University for Technology' in Amman en 16 studenten volgden een speciaal programma aan de 'Academy of Economics' te Wroclaw.

Tabel 7.5 Uitgaande studenten – Bilaterale akkoorden buiten Europa

	Québec	Newfoundland	Macau	Amman	TOTAAL
04-05	2	0	0	Nvt	2
05-06	2	2	0	Nvt	4
06-07	2	2	3	Nvt	7
07-08	1	1	0	0	2
08-09	2	1	0	0	3
09-10	2	0	0	et2	2
10-11	2	1	0	0	3
11-12	2	2	0	3	7
12-13	2	2	0	0	4

Tabel 7.6 Inkomende studenten – Bilaterale akkoorden buiten Europa

	Québec	Newfoundland	Macau	Amman	São Carlos	Paraná	USP	TOTAAL
04-05	0	2	0	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	2
05-06	0	0	2	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	2
06-07	0	0	0	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	0
07-08	0	1	2	0	Nvt	Nvt	Nvt	3
08-09	0	0	1	0	Nvt	Nvt	Nvt	1
09-10	0	0	0	2	Nvt	Nvt	Nvt	2
10-11	0	0	0	1	Nvt	Nvt	Nvt	1
11-12	0	0	0	3	Nvt	Nvt	Nvt	3
12-13	0	0	0	3	1	1	6	8

Gedurende 2012-2013 kozen vier studenten BEW er voor om één semester aan een Canadese universiteit door te brengen (twee aan de 'Bishop's University' te Québec en twee aan de 'Memorial University of Newfoundland').

De drie inkomende Jordaanse studenten brachten één semester door aan de faculteit BEW. Tot slot bracht in juni 2012 een delegatie van Braziliaanse Rectoren een bezoek aan de UHasselt in het kader van een nieuw beurzenprogramma (Science without Borders) dat gefinancierd wordt door de Braziliaans overheid.

Naar aanleiding het 'Science without Borders' programma werden bilaterale akkoorden afgesloten tussen de UHasselt en diverse Braziliaanse universiteiten. In academiejaar 2012-2013, verbleven twee Braziliaanse uitwisselingsstudenten (één van de Universidade Federal de São Carlos en één van de Universidade Federal de Paraná) in het kader van deze samenwerkingsakkoorden een academiejaar aan de UHasselt (faculteit BEW). Daarnaast deden zes studenten van de Braziliaanse Universidade de São Paulo (USP) gedurende vier maanden een onderzoeksstage bij IMO.

7.2.8 *The Washington Center for Internships and Academic Seminars (TWC)*

In 2010 sloot de UHasselt een samenwerkingsovereenkomst af met The Washington Center for Internships and Academic Seminars. Binnen deze samenwerking voorziet het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming jaarlijks in tien beurzen van elk 7.500 euro voor Vlaamse universiteitsstudenten. Enkel studenten met een uitstekend palmares komen in aanmerking.

In mei 2013 werd Maxime Debosschere (informatica) geselecteerd om een stage te doen via TWC. Hij verbleef van augustus tot december 2013 in Washington.

7.2.9 *ASEM-DUO*

In 2012 werd de eerste oproep voor het ASEM-DUO programma gelanceerd, een programma dat de mobiliteit van studenten tussen Vlaanderen en vier Aziatische landen (China, India, Zuid-Korea en Vietnam) tracht te bevorderen aan de hand van duo-beurzen.

Eén UHasselt student uit de opleiding informatica stelde zich kandidaat en kreeg een beurs toegekend. Hij vertrok in augustus 2012 naar 'Zhejiang University' in Beijing om er gedurende één semester aan zijn masterproef te werken. In het eerste semester van 2013 verwelkomde de UHasselt op haar beurt een Chinese student van 'Zhejiang University'.

7.2.10 *Transition Fellowship Program*

Via het Transition Fellowship Program tracht het Departement Onderwijs & Vorming de mobiliteit van studenten tussen Vlaanderen en vier landen in transitie (Brazilië, Marokko, Turkije en Zuid-Afrika). In 2013 werd een eerste oproep voor dit programma gelanceerd. De UHasselt diende twee dossiers in die weerhouden werden. Bijgevolg konden twee studenten uit de master Statistiek tijdens de zomer van 2013 een stage doen bij de Human Sciences Research Council in Zuid-Afrika.

7.2.11 *Prins Filipfonds projecten*

Het Prins Filipfonds lanceert jaarlijks oproepen om uitwisseling en samenwerking tussen hogeronderwijsinstellingen uit de verschillende Gemeenschappen te bevorderen.

In 2013 werd vanuit de UHasselt een project ingediend en goedgekeurd om met de 'Université de Liège' gezamenlijk cursusmateriaal te ontwikkelen voor bachelorstudenten uit de opleidingen biologie, geneeskunde en biomedische wetenschappen.

7.3 *Universitaire ontwikkelingssamenwerking*

7.3.1 *Doelstellingen binnen UHasselt*

Universitaire ontwikkelingssamenwerking maakt deel uit van de kernactiviteiten van DIOS met als centrale doelstellingen:

- De universiteit stimuleert de mobiliteit van studenten uit Noord en Zuid.
- Het wil hoogstaande opleidingsprogramma's openstellen voor en afstemmen op studenten uit ontwikkelingslanden.
- De universiteit beoogt het mede oprichten van opleidingsonderdelen in het Zuiden en het opbouwen van netwerken met diverse universiteiten.

- Via 'science sharing' levert de UHasselt bovendien een bijdrage aan de academische ontwikkeling in het Zuiden.

Bovenstaande doelstellingen werden ook in het nieuwe Beleidsplan Internationalisering 2013-2017 verwerkt.

7.3.2 VLIR-UOS financiering & projecten: stand van zaken

Doelstelling

De Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) werd opgericht in 1976 als overkoepelend overlegorgaan tussen de Vlaamse universiteiten en de Belgische overheden verantwoordelijk voor hoger onderwijs en onderzoek. In 1998 nam de VLIR het beheer van de federale fondsen voor universitaire ontwikkelingssamenwerking van de Vlaamse universiteiten op zich. Hiervoor werd het VLIR-secretariaat voor universitaire ontwikkelingssamenwerking (VLIR-UOS-secretariaat) opgericht. VLIR-UOS staat voor Vlaamse Interuniversitaire Raad – Universitaire Ontwikkelingssamenwerking en ondersteunt partnerschappen tussen universiteiten en hogescholen, in Vlaanderen en het Zuiden, die innovatieve antwoorden zoeken op globale en lokale uitdagingen. VLIR-UOS financiert daarnaast samenwerkingsprojecten tussen professoren, onderzoekers en docenten. Ook stelt VLIR-UOS beurzen ter beschikking voor studenten en professionals in Vlaanderen en het Zuiden. Ten slotte werkt VLIR-UOS mee aan de versterking van het hoger onderwijs in het Zuiden en de internationalisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

Echter in 2013 kwam de jarenlange federale universitaire ontwikkelingssamenwerking (UOS) financiering op de helling te staan. De federale regering wenste de bevoegdheid ervan over te dragen naar de deelstaten. Zolang er geen akkoord was met Vlaanderen wilde de federale regering geen garanties geven voor de toekomstige financiering van VLIR-UOS. Deze langdurige onzekerheid bracht de continuïteit van ruim 32 projecten, 19 opleidingen en 451 beurzen ernstig in gevaar. Pas begin mei 2013 liet de federale overheid aan VLIR-UOS weten dat 67% van het voorziene budget voor 2013 gegarandeerd was. De resterende 33% bleef een groot vraagteken tot begin juli 2013. Op dat moment liet de federale regering weten dat ze de resterende 33% voor 2013 toch zou vrijgeven. Hierdoor kon VLIR-UOS de samenwerkingsprojecten en beurzen die waren opgeschort alsnog financieren.

Werking en selectie

Binnen de UHasselt volgen twee Instellingscoördinatoren Ontwikkelingssamenwerking (ICOS - DIOS) de programma's en projectvoorstellen van VLIR-UOS op. Personeelsleden van de Vlaamse universiteiten/hogescholen kunnen (in principe ZAP-statuuat) een aanvraag tot VLIR-UOS-financiering indienen bij VLIR-UOS rekening houdend met de programmarichtlijnen en de vastgelegde deadlines. De ICOS van de universiteit/associatie en het VLIR-UOS-secretariaat doen een eerste check (ontvankelijkheid) van de ingediende aanvraag waarna een selectiecommissie, afhankelijk van het soort aanvraag, de projectvoorstellen inhoudelijk beoordeelt. Op basis van de adviezen van de selectiecommissies bekrachtigt het Bureau UOS vervolgens de selectie waarna een bespreking in de Stuurgroep UOS volgt alsook de goedkeuring van de Minister van Ontwikkelingssamenwerking. Vice-rector Prof. Paul Janssen vertegenwoordigt de UHasselt sinds 2007 in zowel het Bureau als de Stuurgroep UOS. De indiener van het project is vervolgens

verantwoordelijk voor de uitvoering en opvolging van het betreffende project en rapporteert jaarlijks naar VLIR-UOS volgens de richtlijnen vermeld in de oproepen.

Programma's

Binnen de VLIR-UOS programma's wordt een onderscheid gemaakt tussen reguliere programma's en beurzenprogramma's enerzijds en tussen Noord- en Zuidprogramma's anderzijds. De Noordprogramma's zijn programma's die in de schoot van de Vlaamse universiteiten worden ingericht ten behoeve van studenten uit ontwikkelingslanden of rond een ontwikkelingsproblematiek. De projecten binnen deze programma's worden ingericht met de bedoeling: capaciteit inzake ontwikkelingssamenwerking binnen de Vlaamse wetenschappelijke wereld op te bouwen en het draagvlak in Vlaanderen inzake internationale solidariteit te onderhouden en zo mogelijk te vergroten. Deze programma's en projecten betreffen zowel onderwijs, onderzoek als sensibilisering. De Zuidprogramma's clusteren de projecten overzee die lokale capaciteitsopbouw op het vlak van onderwijs, onderzoek en maatschappelijke dienstverlening beogen.

De Noordprogramma's:

- Onderwijs
 - Internationale cursussen (ICP)
 - Internationale trainingsprogramma's (ITP)
 - Korte opleidingsinitiatieven (KOI)
 - Programma Opleidingskosten (OPL)
- Onderzoek
 - BOS-steunpunt & O*platformen
 - Internationale congressen (INCO)
- Sensibilisering
 - Sensibiliseringsinitiatieven (SI)

De Zuidprogramma's:

- TEAM projecten (TEAM)
- Zuidinitiatieven (ZI)
- Institutionele Universitaire Samenwerking (IUS)
- Congoprogramma
- Noord-Zuid-Zuid (NZZ)

De beurzenprogramma's:

- Voor Vlaamse beursaanvragers:
 - Reisbeurzen voor studenten (REI)
 - Vlaamse doctoraatsbeurzen (VLADOC)
- Voor beursaanvragers uit een ontwikkelingsland (zie landenlijst per programma)
 - ITP-beurzen
 - ICP-beurzen
 - ICP PhD-beurzen
 - Short Research Stay beurzen (SRS)
 - Master Credit Allowance beurzen (MCA)

Landenlijst: nieuwe landenwerking VLIR-UOS

In 2010 ondertekende VLIR-UOS een politiek akkoord met de toenmalige minister van Ontwikkelingssamenwerking. VLIR-UOS beperkt daarin vanaf 2013 het aantal partnerlanden tot twintig. Het gelooft immers dat ze met minder landen meer impact kan hebben door de samenwerking nog beter af te stemmen op de noden en behoeften van het partnerland en de betrokken partners, en door krachten te bundelen.

De twintig partnerlanden vanaf 2013 zijn de volgende:

- Afrika: Burundi, Democratische Republiek Congo, Ethiopië, Ghana, Kenia, Marokko, Mozambique, Tanzania, Oeganda, Zuid-Afrika
- Azië: India, Indonesië, Sri Lanka, Vietnam
- Latijns-Amerika: Cuba, Bolivia, Ecuador, Nicaragua, Peru, Suriname

Voor beurzen voor buitenlandse studenten en beurzen voor Vlaamse studenten geldt een ruimere landenlijst, bestaande uit de twintig partnerlanden (zie hoger) aangevuld met 34 bijkomende landen:

- Afrika: Benin, Burkina Faso, Kameroen, Ivoorkust, Gambia, Guinee, Madagaskar, Malawi, Mali, Nigeria, Rwanda, Senegal, Togo, Tunesië, Zambia, Zimbabwe
- Azië: Bangladesh, Cambodja, Jordanië, Laos, Nepal, Palestijnse gebieden, Filippijnen, Thailand
- Latijns-Amerika: Brazilië, Colombia, Dominicaanse Republiek, Guatemala, Guyana, Haiti, Honduras, Mexico, Paraguay, Uruguay

Daarnaast voorziet het politiek akkoord ook een vrije marge voor samenwerking die niet gebonden is aan een landenlijst.

De selectie van deze landen kwam tot stand door een analyse van de bestaande samenwerkingsrelaties tussen Vlaamse universiteiten en hogescholen met landen in het Zuiden. Er werd bovendien rekening gehouden met de socio-economische indicatoren per land en specifiek het landschap van het onderwijs en onderzoek en de respectieve noden. Daarnaast werden ook de prioriteiten van de Belgische ontwikkelingsamenwerking en de aanwezigheid van andere Belgische ontwikkelingsorganisaties mee in acht genomen.

Voor elk van de twintig partnerlanden werkt VLIR-UOS een landenstrategie uit (o.a. via landenconsultatiedagen, identificatiebezoeken,...), die een routekaart zal zijn voor verdere samenwerking met het land. Eind 2011 werden de strategieën voor Cuba, Ecuador, Vietnam, Tanzania en Oeganda reeds opgesteld. Achteraf werden op competitieve wijze over de Vlaamse universiteiten heen, zes academici vanuit UHasselt geselecteerd om op te treden als projectleider van de nieuwe Institutionele Universitaire Samenwerking (IUS) en Network programma's in deze prioritaire landen. Deze nieuwe IUS'en en netwerken gingen in april 2013 van start (cfr. infra).

In 2013 volgden ook de landenstrategieën voor DR Congo, Zuid-Afrika en Ethiopië. Voor Burundi en Suriname voorziet men een landenstrategie op te maken in 2014. De andere partnerlanden zullen later aan bod komen.

7.3.3 VLIR-UOS programma's: projecten UHasselt

7.3.3.1 Noordprogramma's

Onderwijs

Internationale cursussen (ICP)

De Master of Biostatistics is een Engelstalig programma dat sinds de start in 1988 jaarlijks door de UHasselt georganiseerd wordt. Al vrij snel bleek er grote interesse te bestaan bij studenten uit ontwikkelingslanden, wat ertoe leidde dat het bestaande programma, na goedkeuring door VLIR-UOS, omgevormd werd tot een International Course Programme en over twee jaar gespreid werd. Het programma beoogt de vorming van wetenschappers afkomstig uit het zuiden, die via hun kennis een onmiddellijke wetenschappelijk gefundeerde impact hebben binnen de gezondheidszorg en de voedselvoorziening. Naast financiële ondersteuning voor de cursusorganisatie, komt VLIR-UOS eveneens tegemoet in de financiering naar de studenten toe (ICP-beurzen).

In totaal worden per academiejaar zestien nieuwe VLIR-UOS beurzen voorzien. In 2012-2013 was dit eveneens het geval waardoor in totaal 32 (16+16) studenten uit ontwikkelingslanden met een VLIR-UOS beurs aan de UHasselt studeerden.

Internationale trainingsprogramma's (ITP)

De Internationale trainingsprogramma's (ITP) zijn praktijkgerichte opleidingen van korte tot middellange duur (min. één maand – max. vier maanden), die georganiseerd worden door een Vlaamse universiteit of hogeschool, ten behoeve van deelnemers uit ontwikkelingslanden die reeds enige beroeps- of onderzoekservaring bezitten en die reeds een opleiding van drie jaar hebben gevolgd. Het programma mag ook openstaan voor deelname door Belgen en andere dan de bedoelde buitenlanders, maar deze kunnen geen aanspraak maken op een ITP-beurs.

De specifieke doelstelling van een ITP bestaat erin jonge wetenschappers en professionelen uit ontwikkelingslanden op te leiden en daardoor hun kennis/vaardigheden te verhogen in een ontwikkelingsrelevant domein, met het oog op overdracht van de opgedane kennis/vaardigheden naar hun thuisland. Op die manier kunnen ze bijdragen tot de ontwikkeling van de eigen samenleving. Jaarlijks worden, afhankelijk van het totaal budget, een vijftal ITP's georganiseerd. De UHasselt diende in 2010 voor de eerste maal een dergelijke ITP-aanvraag in vanuit het Instituut voor Mobiliteit. Deze aanvraag werd toen niet weerhouden. In 2012 werd vervolgens een herindiening van het project gedaan (ITP 2013), deze keer met een positief resultaat. De ITP 'Road Safety in Low and Middle-Income Countries: Challenges and Strategies for Improvement' vond zo van september tot december 2013 voor de eerste maal plaats (veertien weken). Er werden in totaal 10 bursalen geselecteerd uit 7 landen. Omdat 1 kandidaat zijn visumaanvraag niet tijdig in orde kreeg en er op korte termijn geen reservekandidaat beschikbaar was, waren er uiteindelijk 9 effectieve deelnemers:

Bangladesh	1
Ethiopië	2
Indonesië	2
Nepal	1
Nigeria	1
Tanzania	1
Gambia	1
Totaal	9

Korte opleidingsinitiatieven (KOI)

De Korte Opleidingsinitiatieven van VLIR-UOS zijn intensieve opleidingsinitiatieven van korte duur (min. vijf dagen – max. twee weken), georganiseerd door een Vlaamse universiteit of hogeschool rond een ontwikkelingsrelevant thema. De specifieke doelstelling is het verruimen en verdiepen van de kennis en expertise rond een ontwikkelingsrelevant thema bij belanghebbende actoren uit ontwikkelingslanden.

De opleiding Verkeerskunde organiseerde in oktober 2013 voor het vijfde jaar een KOI en bood zo vijftien - hoofdzakelijk Aziatische - deelnemers de mogelijkheid deel te nemen aan het opleidingsinitiatief 'Road safety in Asian and Latin American Countries: principles and approaches'. De veertiendaagse opleiding bood hen allen de nodige kennis en vaardigheden omtrent verkeersveiligheid dewelke zij in de toekomst in eigen land kunnen toepassen om zo het veiligheidsprobleem ten gronde aan te pakken. Begin december 2013 lanceerde VLIR-UOS opnieuw een oproep voor KOI 2014 (deadline 28 februari 2014).

Programma Opleidingskosten (OPL)

Het programma Opleidingskosten voorziet financiering van kosten verbonden aan de opleiding van studenten uit ontwikkelingslanden aan Vlaamse universiteiten. De verdeling van deze toelage gebeurt op basis van het aantal studenten afkomstig uit ontwikkelingslanden. Voor 2013 werd een bedrag van 227.575 euro voorzien voor de UHasselt.

Onderzoek: *Internationale Congressen (INCO)*: zie Jaarverslag Onderzoek 2013.

Sensibilisering*Sensibiliseringsinitiatieven (SI)*

De doelstelling van dit programma is het medefinancieren van activiteiten van Vlaamse universiteiten die de derde wereld thematiek vanuit wetenschappelijke invalshoek bij het breder publiek brengen. De activiteiten kunnen verschillende vormen aannemen: workshop, colloquium, conferentie, openbare les, voordracht, lessenreeks, etc...

In het verleden kwamen volgende topics reeds aan bod:

- SI 2007 'Ontwikkelingssamenwerking: multidisciplinaire aspecten'.
- SI 2008 'Verkeer & gezondheid: essentiële vraagstukken in ontwikkeling'.
- SI 2009 'Policy & family in the South'.
- SI 2010 'Pro- & reactivity in the South'.
- SI 2011 'North-South: crossing borders'.
- SI 2012 'North-South: an interdisciplinary exploration'.
- SI 2013 'North-South: an interdisciplinary exploration'.

In 2013 waren er per lezing gemiddeld 97 studenten (voornamelijk UHasselt en PHL) en geïnteresseerden met diverse achtergronden aanwezig. Vervolgens werd er een nieuw voorstel ingediend en goedgekeurd voor SI 2014. In academiejaar 2013-2014 zal deze sensibiliseringscyclus voor de zevende keer georganiseerd worden als een interdisciplinair keuzevak dat sinds 2008-2009 openstaat voor studenten van de associatiepartners.

Andere sensibiliseringsactiviteiten die jaarlijks terugkeren:

- Wereldavond: maart
- Millennium Development Goals: december
- Fair trade: mei

7.3.3.2 Zuidprogramma's

Zuidinitiatieven (ZI): zie Jaarverslag Onderzoek 2013.

Institutionele Universitaire Samenwerking (IUS) : zie Jaarverslag Onderzoek 2013.

Cross-cutting project statistiek

Een cross-cutting project is een transversaal initiatief binnen een IUS programma. Uit het succesvolle Noord-Zuid-Zuid programma tussen de UHasselt, Jimma University (Ethiopië) en University Eduardo Mondlane (Mozambique) dat tussen 2009 en 2011 liep, ontstond er in 2011 een nieuw tweejarig cross-cutting initiatief (verlengd met 2 jaar) rond statistiek. Naast Ethiopische en Mozambicaanse universiteiten, zijn ook universiteiten uit Tanzania, Oeganda, Zuid-Afrika en Kenia betrokken. De Vlaamse promotoren van het project zijn prof. Ziv Shkedy (UHasselt), prof. Paul Janssen (UHasselt) en prof. Duchateau (UGent). De doelstelling van het project is enerzijds om cursusmateriaal te ontwikkelen en anderzijds om een zuid-zuid netwerk op te starten om de samenwerking tussen statistici uit het Zuiden te bevorderen.

7.3.3.3 Beurzenprogramma's

Voor Vlaamse beursaanvragers:

Reisbeurzen voor studenten (REI)

VLIR-UOS stelt jaarlijks een aantal reisbeurzen ter beschikking van Vlaamse studenten om hen op die manier de kans te bieden terreinervaring op te doen in een ontwikkelingsland binnen een academische context en hen bewust te maken van de ontwikkelingsvraagstukken in een geglobaliseerde wereld. Tijdens het academiejaar 2012-2013 reisden in totaal negen studenten van de UHasselt met een dergelijke beurs naar een ontwikkelingsland. Gezien de daling van het aantal beschikbare reisbeurzen ten aanzien van vorige jaren en het stijgend aantal aanvragen, besloot de ICOS van de AUHL opnieuw te onderhandelen met Stad Hasselt. Dit resulteerde in vijf extra reisbeurzen te verdelen over de AUHL instellingen heen, waardoor één extra UHasselt student de kans kreeg om zijn stage in het Zuiden te volbrengen. Vanuit het 3de bachelorjaar geneeskunde trokken, naar jaarlijkse gewoonte, zes studenten naar het 'Institute for Indian Mother and Child' te Calcutta, India in het kader van een stage. Daar leerden ze o.a. medische basiszorgen te verstrekken in beperkte omstandigheden. Vier geneeskunde studenten reisden naar Jaipur (India) om er in het project Opus III vzw – Drydan hospital & research center te werken. Verder trokken ook vier studenten geneeskunde naar een project in Bangalore/Mysore (India). In 2013 brachten in totaal 49 studenten van de Associatie Universiteit Hogescholen Limburg (AUHL) een periode in het Zuiden door.

Vlaamse doctoraatsbeurzen (VLADOC): zie Jaarverslag Onderzoek 2013.

Voor beursaanvragers uit een ontwikkelingsland:

Internationale trainingsprogramma (ITP)-beurzen: zie supra

Internationale cursussenprogramma (ICP)-beurzen: zie supra

ICP-PhD-beurzen: zie Jaarverslag Onderzoek 2013.

Short Research Stay (SRS)-beurzen: zie Jaarverslag Onderzoek 2013.

Master Credit Allowance (MCA)-beurzen

Binnen het Master Credit Allowance programma wordt aan ICP studenten afkomstig uit het Zuiden (al dan niet beursstudent) de mogelijkheid geboden om een deel van hun ICP-cursus in een universiteit in het Zuiden (niet hun thuisland) te volbrengen of wetenschappelijk onderzoek te gaan voeren in het kader van een stage, thesis,... Gedurende maximum drie maanden (minimum één maand) verlaten ze also de Vlaamse instelling om terug naar het Zuiden te keren binnen hun ICP-opleiding. In het academiejaar 2012-2013 werd echter geen MCA 2013 oproep gelanceerd.

7.3.4 Ontwikkelingssamenwerkingsactiviteiten van de Federale en Vlaamse overheid**Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking en Humanitaire Hulp (DGD)**

De Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking (DGD) maakt deel uit van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. DGD behartigt de verschillende aspecten van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking en staat - wat de bilaterale samenwerking betreft - in voor:

- het uitwerken van het beleid en de uit te voeren strategieën;
- de identificatie van samenwerkingsprogramma's en projecten.

Belgische Technische Coöperatie

BTC N.V., de Belgische Technische Coöperatie, ondersteunt en omkadert ontwikkelingsprogramma's in opdracht van de Belgische Staat en andere opdrachtgevers. Het stelt onder meer beurzen ter beschikking aan kandidaten uit ontwikkelingslanden voor opleidingen (stages, voortgezette academische opleidingen en doctoraatsopleidingen) aan Vlaamse universiteiten.

De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking

Het Departement internationaal Vlaanderen (DiV) – cel ontwikkelingssamenwerking staat in voor de voorbereiding, de ondersteuning en de evaluatie van het Vlaams beleid inzake ontwikkelingssamenwerking. Het staat de minister van economie, buitenlandsbeleid, landbouw en plattelandsbeleid ook bij door de monitoring en opvolging van de beleidsuitvoering. Dit laatste is toevertrouwd aan het intern verzelfstandigd Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking (VAIS). De taken van het Departement spitsen zich toe op het ontwerp van regelgeving en de evaluatie van het beleid, het opvolgen van internationale trends, onderzoek en vakliteratuur en kennisbeheer.

Het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking (VAIS) is door de Vlaamse Regering opgericht om het beleid op het vlak van ontwikkelingssamenwerking uit te voeren. Het VAIS

ondertekende een beheersovereenkomst met de Vlaamse Regering, die om de vier jaar hernieuwd wordt.

De vijf kerntaken van VAIS zijn:

- bilaterale samenwerking met partners in het Zuiden (Zuid-Afrika, Mozambique, Malawi);
- ondersteuning van acties en activiteiten van onrechtstreekse actoren;
- samenwerkingsacties via multilaterale organisaties;
- draagvlakversterking en bewustmaking;
- noodhulp en humanitaire bijstand.

Het VAIS heeft een centrale zetel in Brussel, maar werkt ook met vertegenwoordigers op het terrein. Zowel in Zuid-Afrika, Mozambique als Malawi werden landenkantoren geopend.

8 Verantwoording van het gebruik van een andere onderwijstaal dan het Nederlands in het academiejaar 2012-2013

8.1 Doelstelling en resultaten

In een aantal wetenschapsdomeinen die gekenmerkt worden door een grote mate van internationalisering, wordt een grondige, vakspecifieke kennis van het Engels beschouwd als een voorwaarde om het beroep te kunnen uitoefenen en als noodzakelijk voor verdere professionalisering. Bovendien vragen de toegenomen studentenuitwisseling en -mobiliteit naar mogelijkheden op het vlak van Engelstalig onderwijs.

Zeker in masteropleidingen is er de nood om in een aantal gevallen Engelstalige opleidingsonderdelen aan te bieden. De functionaliteit voor de opleiding op vlak van bv. forumtaal van het wetenschapsdomein, het beoogd beroepsprofiel en de tewerkstellingsmogelijkheden staat hierbij voorop, naast andere aspecten zoals anderstalige docenten en deelname van internationale studenten aan het onderwijs.

In het kader van de tUL worden opleidingen verzorgd door docenten verbonden aan de Universiteit Maastricht en de Universiteit Hasselt; dit kan anderstalige docenten impliceren. Dit komt binnen de tUL voor in de bachelor en de master in de rechten en in de master biomedische wetenschappen (afstudeerrichtingen 'klinische moleculaire wetenschappen' en 'Milieu & gezondheid'). Bovendien moeten binnen deze afstudeerrichting studenten vertrouwd gemaakt worden met onderzoeksitems / redeneringen en praktijken die internationaal in een Engelse context gebeuren. Hierdoor worden (delen van) opleidingsonderdelen in het Engels aangeboden.

Een beperkt aantal (keuze)opleidingsonderdelen binnen Nederlandstalige opleidingen wordt ook aangeboden aan buitenlandse studenten vooral in het kader van de Erasmusprogramma's en wordt daarom (deels) in het Engels georganiseerd (efficiëntieredenen).

Aan de UHasselt/tUL werden in 2012-2013 twee Engelstalige masters georganiseerd:

- Master of Statistics (tUL)
- Master of Management (UHasselt)

Zoals aangegeven in hoofdstuk 1 werd in 2013 een aanvraag ingediend voor het aanbieden van de anderstalige Master of Transportation Sciences vanaf academiejaar 2013-2014 als equivalent van de Nederlandstalige master in de verkeerskunde (vanaf 2013-2014 master in de mobiliteitswetenschappen genoemd).

In academiejaar 2012-2013 werd een nieuw taalbeleidsplan opgesteld:

De Universiteit Hasselt wilt zich positioneren als een sleutelactor van een innovatieweb met een regionale verankering én met zicht op de internationale context.

De provincie Limburg situeert zich in een regio waar de kennis van meerdere talen onmisbaar is, onder andere voor de arbeidsmarkt. In de context van de implementatie van *employability skills* in

haar onderwijsconcept (uitbreiding van competentiegericht onderwijs), werd het belang van talen door het afnemend veld (werkgevers, bedrijven, enz.) nog verder onderstreept.

Om onderzoekers en docenten van hoge kwaliteit te kunnen aantrekken naar de onderzoekspunten van de Universiteit Hasselt, moet hun recruiteringsgebied breder zijn dan Nederlandstalige landen. Tegelijkertijd, moet de Universiteit die mensen de gelegenheid geven om de Nederlandse taal te beheersen op een degelijk niveau. Dezelfde redenering geldt voor de recruiting van studenten voor specifieke opleidingen door de Universiteit georganiseerd.

Bovenop, legt het recente taaldecreet van de Vlaamse overheid concrete eisen op inzake beheersing van de taal waarin wordt gedoceerd om de kwaliteit van het onderwijs te bewaken.

Volgende doelstellingen werden in het taalbeleidsplan gefomuleerd:

1. Voor de studenten

- 1.1. De Vlaamse studenten van de UHasselt kunnen zich op een professionele wijze uitdrukken (mondeling en schriftelijk) in de Nederlandse taal (doelpubliek: startende studenten).
- 1.2. De internationale studenten krijgen de mogelijkheid om op een zeer korte tijd (voor of bij aankomst in Vlaanderen) Nederlands te leren zodat taal geen barrière is bij het leggen van de nodige sociale contacten met andere studenten, docenten en de leefgemeenschap (ERK-niveau A2-B1).
- 1.3. De UHasselt voorziet in de mogelijkheid dat studenten die een initiële bachelor- of masteropleiding volgen met anderstalige opleidingsonderdelen of een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding, hun taalkennis van deze andere taal kunnen testen en bijscholen (ERK-niveau B1-B2).
- 1.4. Gediplomeerden van de UHasselt zijn direct inzetbaar op de arbeidsmarkt, niet alleen in Vlaanderen, maar ook internationaal. Zij beheersen minstens een vreemde taal (ERK-niveau B2-C1).

2. Voor de docenten en onderzoekers (OP en AP)

- 2.1. In het kader van het integratiedecreet moet elk lid van het onderwijzend personeel en van het academisch personeel, belast met een onderwijsopdracht, de onderwijstaal waarin hij een opleidingsonderdeel doceert op adequate wijze beheersen m.n. op het ERK –niveau C1. Bovendien moet elk lid van het onderwijzend personeel en van het academisch personeel, belast met een onderwijsopdracht en dat geen opleidingsonderdelen in het Nederlands doceert de Nederlandse taal beheersen op ERK-niveau B2.
- 2.2. De internationale onderzoekers of docenten die langer dan 6 maanden op de UHasselt verblijven krijgen de mogelijkheid om op een zeer korte tijd (voor of bij aankomst in Vlaanderen) Nederlands te leren zodat taal geen barrière is bij het leggen van de nodige sociale contacten met andere onderzoekers en de leefgemeenschap (ERK-niveau A2-B1).

3. Voor het personeel (ATP)

- 3.1. Het personeel van de UHasselt dat in contact komt met anderstalige gasten beheerst de Engelse taal op ERK-niveau B1-B2.
- 3.2. De UHasselt stimuleert haar personeel om vreemde talen te leren om het internationaal karakter van de instelling te versterken. ...

In 2013-2014 zullen de hierbovengenoemde doelstellingen geoperationaliseerd worden en worden voorgelegd aan de Raad van Bestuur.

8.2. Anderstalige opleidingsonderdelen – INITIELE OPLEIDINGEN

8.2.1. Opleidingsonderdelen die een vreemde taal tot onderwerp hebben en die in die taal worden gedoceerd

Studiegebied: Economische en Toegepaste Economische Wetenschappen

Naam opleidingsonderdeel die een vreemde taal tot onderwerp hebben en in die taal gedoceerd worden	taal	SP ⁽²⁾	aantal docenten
Bachelor TEW/HI/BI⁽¹⁾			
1178 Economisch en zakelijk Engels 1	Engels	3	1 Nederlandstalig
1179 Economisch en zakelijk Frans 1	Frans	3	2 Nederlandstalig
1180 Duits 1	Duits	3 K ⁽³⁾	1 Nederlandstalig
1352 Economisch en zakelijk Engels 2	Engels	3	1 Nederlandstalig
1353 Economisch en zakelijk Frans 2	Frans	3	2 Nederlandstalig
1354 Duits 2	Duits	3	1 Nederlandstalig
1716 Economisch en zakelijk Engels 3	Engels	3 K	1 Nederlandstalig
1717 Interculturele zakelijke communicatie Frans	Frans	3 K	1 Nederlandstalig

⁽¹⁾ Ba TEW/HI/BI: bachelor in de toegepaste economische wetenschappen, bachelor in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur, bachelor in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur in de beleidsinformatica.

⁽²⁾ SP: studiepunten.

⁽³⁾ K: keuzeopleidingsonderdeel

Studiegebied: Verkeerskunde

Naam opleidingsonderdeel die een vreemde taal tot onderwerp hebben en in die taal gedoceerd worden	taal	SP ⁽²⁾	aantal docenten
Bachelor VER⁽¹⁾ (sociaal traject)			
1178 Economisch en zakelijk Engels 1	Engels	3	2 Nederlandstalig
1179 Economisch en zakelijk Frans 1	Frans	3	2 Nederlandstalig
1180 Duits 1	Duits	3 K ⁽³⁾	1 Nederlandstalig
1352 Economisch en zakelijk Engels 2	Engels	3 K	1 Nederlandstalig
1353 Economisch en zakelijk Frans 2	Frans	3 K	2 Nederlandstalig
1354 Duits 2	Duits	3 K	1 Nederlandstalig
1716 Economisch en zakelijk Engels 3	Engels	3 K	1 Nederlandstalig
1717 Interculturele zakelijke communicatie Frans	Frans	3 K	1 Nederlandstalig
Keuze opleidingsonderdeel in bachelor VER⁽¹⁾			
1178 Economisch en zakelijk Engels 1	Engels	3 K	2 Nederlandstalig
Keuze opleidingsonderdeel in master VER⁽¹⁾			
1352 Economisch en zakelijk Engels 2	Engels	3 K	1 Nederlandstalig
1353 Economisch en zakelijk Frans 2	Frans	3 K	2 Nederlandstalig
1354 Duits 2	Duits	3 K	1 Nederlandstalig

⁽¹⁾ bachelor / master VER: bachelor / master in de verkeerskunde

⁽²⁾ SP: studiepunten

⁽³⁾ K: Keuzeopleidingsonderdeel

Studiegebied: Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen

Naam opleidingsonderdeel die een vreemde taal tot onderwerp hebben en in die taal gedoceerd worden	taal	SP ⁽¹⁾	aantal docenten
Bachelor in de Rechten			
1877 Legal English	Engels	4	1 drietalige (Nederlands/Engels/Duits)
1882 Français juridique	Frans	4	2 Nederlandstalige

⁽¹⁾ SP: studiepunten

8.2.2. Anderstalige opleidingsonderdelen in Nederlandstalige opleidingen die gedoceerd worden door anderstalige gasthoogleraren of gastprofessoren

Studiegebied: Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen

Naam opleidingsonderdeel die een vreemde taal tot onderwerp hebben en in die taal gedoceerd worden	taal	SP ⁽¹⁾	aantal docenten
Bachelor in de Rechten			
1884 International law	Engels	6	1 anderstalige
Master in de Rechten			
2165 International business law ⁽²⁾	Engels	6	1 tweetalige (Nederlands/Engels)

⁽¹⁾ SP: studiepunten

⁽²⁾ verplicht in afstudeerrichting 'rechtsbedeling', keuze in afstudeerrichting 'overheid en recht'

8.2.3. Aantal anderstalige (gast)docenten die opleidingsonderdelen of delen van opleidingsonderdelen in een andere taal doceren

Opleiding	Studiegebied	Aantal anderstalige (gast)docenten die in andere taal doceren
Bachelor in de chemie	Wetenschappen	1 (1 opleidingsonderdeel in het Engels)
Bachelor in de biologie		1 (1 opleidingsonderdeel in het Engels)
Bachelor in de fysica		3 (4 opleidingsonderdelen in het Engels)
Bachelor in de informatica		1 (1 keuzeopleidingsonderdeel: Engelstalige zomerschool ⁽¹⁾)
Totaal voor studiegebied Wetenschappen		3
Bachelor in TEW/HI/BI	Economische en Toegepaste Wetenschappen	1 (1 opleidingsonderdeel in het Engels)
Master in de toegepaste economische wetenschappen		1 (1 opleidingsonderdeel in het Engels)
Totaal voor studiegebied Economische en Toegepaste Wetenschappen		2
Master in de Verkeerskunde	Verkeerskunde	5 (2 opleidingsonderdelen in het Engels)
Totaal voor studiegebied Verkeerskunde		3
Bachelor in de rechten	Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen	1 (1 opleidingsonderdeel in het Engels)
Master in de rechten	Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen	1 tweetalige (Nederlands/Engels) (1 opleidingsonderdeel in het Engels)
Totaal voor studiegebied Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen		2, waarvan 1 tweetalige Ned./Eng. (2 opleidingsonderdelen in het Engels)

⁽¹⁾ De Engelstalige zomerschool (6 SP keuze) gaat door in het Verenigd Koninkrijk en draagt zo bij aan de internationalisering van de opleiding

Voor Engelstalige initiële opleiding Master of Management: zie 8.4.1

Voor Engelstalige initiële opleiding Master of Statistics: zie 8.5

8.2.4. Aantal Nederlandstalige (gast)docenten die opleidingsonderdelen of delen van opleidingsonderdelen in een andere taal doceren

Opleiding	Studiegebied	Aantal Nederlandstalige (gast)docenten die in andere taal doceren
Bachelor in de biologie	Wetenschappen	1 (1 opleidingsonderdeel in het Engels)
Master in de informatica		1 (1 opleidingsonderdeel in het Engels)
Totaal voor studiegebied Wetenschappen		2
Master in de biomedische wetenschappen - afstudeerrichting KMW ⁽¹⁾ - afstudeerrichting MG ⁽²⁾	Biomedische Wetenschappen	2 (2 opleidingsonderdelen in het Engels)
		2 (2 opleidingsonderdelen in het Engels)
Totaal voor studiegebied Biomedische Wetenschappen		3
Bachelor TEW/HI/BI ⁽³⁾	Economische en Toegepaste Wetenschappen	5 (3 opleidingsonderdelen in het Engels)
Master TEW ⁽³⁾		8 (6 opleidingsonderdelen in het Engels)
Master HI ⁽³⁾		13 (9 opleidingsonderdelen in het Engels)
Master BI ⁽³⁾		10 (10 opleidingsonderdelen in het Engels)
Totaal aantal voor studiegebied Economische en Toegepaste Economische Wetenschappen		23⁽⁴⁾
Master in de verkeerskunde	Verkeerskunde	12 (12 opleidingsonderdelen in het Engels)
Totaal voor studiegebied Verkeerskunde		12
Bachelor in de rechten	Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen	2 (2 opleidingsonderdelen)
Master in de rechten	Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen	3, waarvan 1 tweetalige Nederlands/Engels (3 opleidingsonderdelen in het Engels)
Totaal aantal voor studiegebied Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen		5, waarvan 1 tweetalige Ned./Eng. (5 opleidingsonderdelen in het Engels)

⁽¹⁾ KMW: Klinische Moleculaire Wetenschappen

⁽²⁾ MG: Milieu & Gezondheid

⁽³⁾ Ba/Ma TEW: bachelor / master in de toegepaste economische wetenschappen

Ba/Ma HI: bachelor / master in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur

Ba/Ma BI: bachelor / master in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur in de beleidsinformatica.

⁽⁴⁾ Dit is niet de som van bovenstaande getallen omdat eenzelfde Nederlandstalige docent meerdere opleidingsonderdelen in het Engels geeft.

Voor Engelstalige initiële opleiding Master of Management: zie 8.4.1

Voor Engelstalige initiële opleiding Master of Statistics: zie 8.5

8.2.5. Anderstalige opleidingsonderdelen waarvoor de instelling kan aantonen dat de andere taal een meerwaarde voor de student en de functionaliteit van de opleiding meebrengt (met toevoeging van een expliciete motivering)

Bacheloropleidingen:

Opleiding: Bachelor in de biologie		Studiegebied: Wetenschappen	
Naam anderstalig opleidingsonderdeel	Taal	SP	Motivering meerwaarde
Moleculaire genetica van prokaryota	Engels	5	Het opleidingsonderdeel wordt mede aangeboden aan buitenlandse studenten in het kader van het Erasmusprogramma (efficiëntiereden).

Opleiding: Bachelor in de informatica		Studiegebied: Wetenschappen	
Naam anderstalig opleidingsonderdeel	Taal	SP	Motivering meerwaarde
Engelstalige zomerschool (keuze)	Engels	6	Het opleidingsonderdeel wordt in het buitenland gedoceerd waar studenten samen zitten met andere internationale studenten. Hierdoor geraken studenten vertrouwd met praktijken die in een internationale en anderstalige context gebeuren. Dit geeft een meerwaarde aan het beoogd beroepsprofiel.

Opleiding: Ba TEW/BI/BI		Studiegebied: Economische en Toegepaste Economische Wetenschappen	
Naam anderstalig opleidingsonderdeel	Taal	SP	Motivering meerwaarde
Applied Econometrics (verplicht voor TEW)	Engels	6	Het opleidingsonderdeel wordt mede aangeboden aan buitenlandse studenten in het kader van het Erasmusprogramma (efficiëntiereden).
Business intelligence (keuze voor TEW en BI; verplicht voor BI)	Engels	6	
Sustainable Entrepreneurship (verplicht voor TEW)	Engels	3	Alle belangrijke wetenschappelijke literatuur over de topic is Engelstalig. De cases die worden besproken in de cursus gaan over internationale bedrijven en zijn bijgevolg in het Engels, aangevuld met Engelstalige videofragmenten. Het opleidingsonderdeel wordt mede aangeboden aan buitenlandse studenten in het kader van het Erasmusprogramma (efficiëntiereden).
Engelstalige zomerschool (keuze voor BI)	Engels	6	Het opleidingsonderdeel wordt in het buitenland gedoceerd waar studenten samen zitten met andere internationale studenten. Hierdoor geraken studenten vertrouwd met praktijken die in een internationale en anderstalige context gebeuren. Dit geeft een meerwaarde aan het beoogd beroepsprofiel.
Summer school Poland	Engels	6	
Summer school Jordanië	Engels	6	

Opleiding: Bachelor in de rechten		Studiegebied: Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen	
Naam anderstalig opleidingsonderdeel	Taal	SP	Motivering meerwaarde
Foundations of the European Union	Engels	6	De keuze van het Engels als onderwijstaal is aangestuurd door de inhoud van de opleidingsonderdelen die internationaal en Europeesrechtelijk is en waarvoor de literatuur voornamelijk Engelstalig is.
International law	Engels	6	
Law of the Internal Market	Engels	6	

Masteropleidingen:

Opleiding: Master in de biomedische wetenschappen		Studiegebied: Biomedische Wetenschappen	
Naam anderstalig opleidingsond.	Taal	SP	Motivering meerwaarde
Moleculaire mechanismen in ziekte en gezondheid (afstudeerrichting KMW ⁽¹⁾ en afstudeerrichting MG ⁽²⁾)	Engels	12	tUL-opleiding gemeenschappelijk georganiseerd door docenten verbonden aan de UM (sommigen van hen zijn anderstalig) en door UHasselt docenten voor studenten verbonden aan beide universiteiten onder wie een paar anderstalige studenten. Deze opleidingsonderdelen dienen om de studenten gewend te maken met de onderzoekredenering en praktijken die internationaal in het Engels gebeuren.
Moleculaire diagnose en therapie (afstudeerrichting KMW ⁽¹⁾)	Engels	12	
Genen, milieu en gezondheid (afstudeerrichting MG ⁽²⁾)	Engels	12	

⁽¹⁾ KMW: Klinische Moleculaire Wetenschappen

⁽²⁾ MG: Milieu & Gezondheid

Opleiding: Master in de toegepaste economische wetenschappen		Studiegebied: Economische en Toegepaste Economische Wetenschappen	
Naam anderstalig opleidingsonderdeel	Taal	SP	Motivering meerwaarde
Innovation and value chain management (afstudeerrichting AF, IO en MAR ⁽¹⁾)	Engels	6	1. Het overgrote deel van de recente (top)literatuur is geschreven in het Engels. Studenten hebben zo toegang tot een ruimer literatuurgebied. Door de literatuur in het Engels te bediscussiëren leren ze management topics in het Engels te behandelen en dit is een nuttige ervaring voor hun toekomstige carrière. 2. Het opleidingsonderdeel wordt ook aangeboden aan buitenlandse studenten in het kader van de Master of Management en het Erasmusprogramma (efficiëntiereden).
Innovation management (afstudeerrichting BM ⁽¹⁾)	Engels	6	
Policy evaluation	Engels	6	Het opleidingsonderdeel wordt mede aangeboden aan buitenlandse studenten in het kader van het Erasmusprogramma.
International financial management (keuze voor afstudeerrichting AF ⁽¹⁾)	Engels	6	Het opleidingsonderdeel heeft een internationaal karakter en wordt bovendien ook aangeboden aan buitenlandse studenten in het kader van de Master of Management en het Erasmusprogramma (efficiëntiereden).
Entrepreneurial finance (afstudeerrichting IO ⁽¹⁾ en keuze voor afstudeerrichting AF ⁽¹⁾)	Engels	6	Het opleidingsonderdeel wordt mede aangeboden aan buitenlandse studenten in het kader van de Master of Management en het Erasmusprogramma (efficiëntiereden).
Strategic Marketing (afstudeerrichting MAR ⁽¹⁾)	Engels	6	

⁽¹⁾ AF = Accountancy en financiering
 IO = Innovatie en ondernemerschap
 MAR = Marketing
 BM = Beleidsmanagement

Opleiding: Master in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur in de beleidsinformatica		Studiegebied: Economische en Toegepaste Economische Wetenschappen	
Naam anderstalig opleidingsonderdeel	Taal	SP	Motivering meerwaarde
Innovation and value chain management	Engels	6	(zie hierboven bij Master in de toegepaste economische wetenschappen)
Supply chain management	Engels	6	Het opleidingsonderdeel wordt ook aangeboden aan buitenlandse studenten in het kader van het Erasmusprogramma (efficiëntiereden).
Integrated logistics	Engels	6	
Knowledge discovery management	Engels	6	Deze opleidingsonderdelen wordt ook aangeboden aan buitenlandse studenten in het kader van de Master of Management en het Erasmusprogramma (efficiëntiereden).
Business process modeling	Engels	6	
E-business strategy	Engels	6	
ERP-systemen	Engels	6	Het opleidingsonderdeel wordt ook aangeboden aan buitenlandse studenten in het kader van de Master of Management en het Erasmusprogramma (efficiëntiereden). Bovendien is Engels ook de business language, zeker in IT.
ICT-management	Engels	6	Erasmusstudenten aan de UHasselt en studenten van de Engelstalige Master of Management kunnen dit opleidingsonderdeel volgen (efficiëntiereden). Alle professionele communicatie in het ICT domein gebeurt in het Engels
ICT-governance	Engels	6	
Business process analytics	Engels	6	Het overgrote deel van de recente (top) literatuur is geschreven in het Engels. Studenten hebben zo toegang tot een ruimer literatuurgebied.

Opleiding: Master in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur		Studiegebied: Economische en Toegepaste Economische Wetenschappen	
Naam anderstalig opleidingsonderdeel	Taal	SP	Motivering meerwaarde
International financial management (keuze in AF ⁽¹⁾)	Engels	6	(zie hieronder bij Master in de toegepaste economische wetenschappen)
Entrepreneurial finance (keuze in AF ⁽¹⁾)	Engels	6	
Strategic Marketing (MAR ⁽²⁾)	Engels	6	
Value chain management	Engels	3	1. Het overgrote deel van de recente (top)literatuur is geschreven in het Engels. Studenten hebben zo toegang tot een ruimer literatuurgebied. Door de literatuur in het Engels te bediscussiëren leren ze management topics in het Engels te behandelen en dit is een nuttige ervaring voor hun toekomstige carrière. 2. Het opleidingsonderdeel wordt ook aangeboden aan buitenlandse studenten in het kader van de Master of Management en het Erasmusprogramma (efficiëntiereden).
Supply chain management (OML ⁽³⁾)	Engels	6	Het opleidingsonderdeel wordt mede aangeboden aan buitenlandse studenten in het kader van het Erasmusprogramma (efficiëntiereden).
Diversity, equality and inclusion in organizations	Engels	6	
Integrated logistics (OML ⁽³⁾)	Engels	6	
Industrial marketing (MAR ⁽²⁾)	Engels	6	Het opleidingsonderdeel wordt ook aangeboden aan buitenlandse studenten in het kader van de Master of Management en het Erasmusprogramma (efficiëntiereden).
International marketing	Engels	6	

⁽¹⁾ AF = Accountancy en financiering (optie / afstudeerrichting)

⁽²⁾ MAR = Marketing (optie / afstudeerrichting)

⁽³⁾ OML= Operationeel Management en Logistiek (optie/afstudeerrichting)

Opleiding: Master in de informatica		Studiegebied: Wetenschappen	
Naam anderstalig opleidingsonderdeel	Taal	SP	Motivering meerwaarde
Bio-informatica	Engels	5	Dit opleidingsonderdeel kan als keuzevak worden opgenomen in de Engelstalige Master of Statistics – afstudeerrichting Bioinformatics

Opleiding: Master in de rechten		Studiegebied: Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen	
Naam anderstalig opleidingsonderdeel	Taal	SP	Motivering meerwaarde
International Business Law ⁽¹⁾	Engels	6	De keuze van het Engels als onderwijstaal is aangestuurd door de inhoud van de opleidingsonderdelen die internationaal en Europeesrechtelijk is en waarvoor de literatuur voornamelijk Engelstalig is.
The changing Role of the State in a globalising World ⁽²⁾	Engels	6	
Law and State	Engels	6	De keuze van het Engels als onderwijstaal is aangestuurd door de inhoud van het opleidingsonderdeel die internationaal en rechtsvergelijkend is en waarvoor de literatuur voornamelijk Engelstalig is.

⁽¹⁾ verplicht in afstudeerrichting 'rechtsbedeling', keuze in afstudeerrichting 'overheid en recht'

⁽²⁾ verplicht in afstudeerrichting 'overheid en recht', keuze in afstudeerrichting 'rechtsbedeling'

Opleiding: Master in de Verkeerskunde		Studiegebied: Verkeerskunde	
Naam anderstalig opleidingsonderdeel	Taal	SP	Motivering meerwaarde
Verkeers- en mobiliteitsgedrag	Engels	6	1. Het overgrote deel van de recente (top)literatuur is geschreven in het Engels. Studenten hebben zo toegang tot een ruimer literatuurgebied. 2. Voorbereiding op de masterproef (verwerken van internationale literatuur) 3. Door de literatuur in het Engels te bediscussiëren leren ze topics uit het vakgebied in het Engels te behandelen. Dit is een nuttige ervaring en meerwaarde voor hun toekomstige carrière. 4. Dit onderdeel wordt ook gevolgd door internationale studenten (= efficiëntieredenen) Zie bovenstaande redenen + gedeeltelijke invulling door buitenlandse gastdocenten Deze lezingen worden gegeven door Engelstalige gastdocenten. Het opleidingsonderdeel wordt mede aangeboden aan buitenlandse studenten in het kader van het Erasmusprogramma (efficiëntieredenen). Deze opleidingsonderdelen worden ook aangeboden aan buitenlandse studenten in het kader van de Master of Management en het Erasmusprogramma (efficiëntieredenen)
Verkeersstromen	Engels	6	
Gedragbeïnvloeding	Engels	6	
Stedelijk beheer	Engels	6	
Verkeers- en vervoersmodellen	Engels	6	
Analytische verwerking van mobiliteitsdata	Engels	6	
Impact Infrastructuur	Engels	6	
Management van vervoersbedrijven	Engels	6	
Management en predictie van verkeersvraag	Engels	6	
Efficiëntie van transport- en milieubeleid	Engels	6	
Integrated Logistics (keuze)	Engels	6	
Intelligente transportsystemen	Engels	6	
Diepteanalyse ongevallen	Engels	6	
North-South (keuze)	Engels	3	
Supply Chain Management (keuze)	Engels	6	
Diversity, equality and inclusion in organizations (keuze)	Engels	6	
Knowledge discovery management (keuze)	Engels	6	
Business Process Modelling (keuze)	Engels	6	
Computer Intensive Methods (keuze)	Engels	3	Deze opleidingsonderdelen worden opgenomen in de Engelstalige Master of Statistics
Regression (keuze)	Engels	6	
Discrete data analysis (keuze)	Engels	4	
Nonparametric methods (keuze)	Engels	4	
Correlated and multivariate data (keuze)	Engels	4	
Survey Methods (keuze)	Engels	6	
Analysis of variance (keuze)	Engels	6	

Voor Engelstalige initiële opleiding Master of Management: zie 8.4.1

Voor Engelstalige initiële opleiding Master of Statistics: zie 8.5

8.2.6. De instellingen geven aan hoe zij aan de beperkingen opgenomen in artikel 91 §1 tegemoetkomen

Beperking: voor de bacheloropleidingen wordt het gebruik van een andere taal dan het Nederlands beperkt tot 10% van de omvang van het opleidingsprogramma.

Per opleiding het percentage anderstalige opleidingsonderdelen aanduiden in verhouding tot het gehele opleidingsprogramma.

Bacheloropleidingen

Opleiding: Bachelor in de informatica	Studiegebied: Wetenschappen	Percentage anderstalige opl.ond. in verhouding tot het gehele opleidingsprogramma : maximum 6 SP t.o.v. 180 SP = 3,3%	
Naam opl.ond. in andere taal	Taal	SP	Aantal afgenomen examens in het Nederlands
Engelstalige zomerschool (keuze opl.ond.)	Engels	6	geen

Opleiding: Bachelor in de chemie	Studiegebied: Wetenschappen	Percentage anderstalige opl.ond. in verhouding tot het gehele opleidingsprogramma : 4 SP t.o.v. 180 SP = 2.2 %	
Naam opl.ond. in andere taal	Taal	SP	Aantal afgenomen examens in het Nederlands
Optica en golven	Engels (werkzittingen in het Nederlands)	4	Allemaal in het Nederlands

Opleiding: Bachelor in de biologie	Studiegebied: Wetenschappen	Percentage anderstalige opl.ond. in verhouding tot het gehele opleidingsprogramma : 9 SP t.o.v. 180 SP = 5%	
Naam opl.ond. in andere taal	Taal	Aantal SP	Aantal afgenomen examens in het Nederlands
Optica en golven	Engels (werkzittingen in het Nederlands)	4	Allemaal in het Nederlands
Moleculaire genetica van prokaryota	Engels	5	De studenten kregen de keuze om examen in het Engels of het Nederlands af te leggen.

Opleiding: Bachelor in de fysica	Studiegebied: Wetenschappen	Percentage anderstalige opl.ond. in verhouding tot het gehele opleidingsprogramma : max.18 SP t.o.v. 180 SP = max. 10%	
Naam opl.ond. in andere taal	Taal	SP	Aantal afgenomen examens in het Nederlands
Zachte Materie	Engels	3	Allemaal in het Nederlands
Golven en optica	Engels (werkzittingen / practica in het Nederlands)	6	Allemaal in het Nederlands
Fotonica	Engels (practica in Nederlands)	4	Allemaal in het Nederlands
Kwantummechanica van moleculen en polymeren (Keuzevak)	Engels	5	Allemaal in het Nederlands

Opleiding: Ba TEW/HI/BI	Studiegebied: Economische en Toegepaste Economische Wetenschappen	Percentage anderstalige opl.ond. in verhouding tot het gehele opleidingsprogramma : max. 15 SP t.o.v. 180 SP voor TEW = 8,3% max. 6 SP t.o.v. 180 SP voor HI/BI = 3,3%	
Naam opl.ond. in andere taal	Taal	SP	Aantal afgenomen examens in het Nederlands
Applied Econometrics	Engels	6	Studenten hebben de mogelijkheid om het examen in het Engels of in het Nederlands af te leggen. Dit geldt ook voor het groepswerk dat het schrijven van een paper inhoudt.
Sustainable Entrepreneurship	Engels	3	Studenten hebben de mogelijkheid om het examen in het Engels of in het Nederlands af te leggen. Voor de groepsopdracht mogen de studenten kiezen om deze in het Nederlands of Engels te schrijven.
Business intelligence (keuze voor TEW en HI; verplicht voor BI)	Engels	6	Studenten hebben de mogelijkheid om het examen in het Engels of in het Nederlands af te leggen. Ook voor de groepsopdrachten en individuele opdrachten hebben studenten de keuze uit het Nederlandse of Engelse taalgebruik.

Opleiding: Bachelor in de rechten	Studiegebied: Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen	Percentage anderstalige opl.ond. in verhouding tot het gehele opleidingsprogramma : 18 SP t.o.v. 180 SP = 10%	
Naam opl.ond. in andere taal	Taal	SP	Aantal afgenomen examens in het Nederlands
Foundations of the European Union	Engels	6	Allemaal in het Engels
International law	Engels	6	Allemaal in het Engels
Law of the Internal Market	Engels	6	Allemaal in het Engels

Masteropleidingen:

Opleiding: Master in de Informatica	Studiegebied: Wetenschappen	Percentage anderstalige opl.ond. in verhouding tot het gehele opleidingsprogramma : max. 5 SP t.o.v. 120 SP = 4,2 %	
Naam opl.ond. in andere taal	Taal	SP	Aantal afgenomen examens in het Nederlands
Bio-informatica (keuzevak)	Engels	5	Examen is in het Engels opgesteld. Studenten mogen kiezen of ze in het Nederlands dan wel in het Engels antwoorden.

Opleiding: Master in de biomedische wetenschappen	Studiegebied: Biomedische Wetenschappen	Percentage anderstalige opl.ond. in verhouding tot het gehele opleidingsprogramma : 24 SP t.o.v. 120 SP = 20% voor KMW ⁽¹⁾ en MG ⁽²⁾	
Naam opl.ond. in andere taal	Taal	SP	Aantal afgenomen examens in het Nederlands
Moleculaire mechanismen in ziekte en gezondheid (afstudeerrichting KMW ⁽¹⁾ en MG ⁽²⁾)	Engels	12	Het examen werd voor alle studenten in het Nederlands en in het Engels beschikbaar gesteld. De student had hierin vrije keuze.
Moleculaire diagnose en therapie (afstudeerrichting KMW ⁽¹⁾)	Engels	12	
Genen, milieu en gezondheid (afstudeerrichting MG ⁽²⁾)	Engels	12	

⁽¹⁾ KMW: Klinische Moleculaire Wetenschappen⁽²⁾ MG: Milieu & Gezondheid

Opleiding: Master in de toegepaste economische wetenschappen	Studiegebied: Economische en Toegepaste Wetenschappen	Percentage anderstalige opl.ond. in verhouding tot het gehele opleidingsprogramma : AF: max. 18 SP t.o.v. 60 SP= 30% IO/MAR/BM: 12 SP t.o.v. 60 SP=20%	
Naam opl.ond. in andere taal	Taal	SP	Aantal afgenomen examens in het Nederlands
Innovation and value chain management (afstudeerrichting AF, IO, MAR ⁽¹⁾)	Engels	6	Studenten kregen de keuze om examens in het Engels of Nederlands af te leggen.
Innovation management (afstudeerrichting BM ⁽¹⁾)	Engels	3	
International financial management (keuze in afstudeerrichting AF ⁽¹⁾)	Engels	6	
Entrepreneurial finance (afstudeerrichting IO en keuze voor afstudeerrichting AF ⁽¹⁾)	Engels	6	
Strategic Marketing (afstudeerrichting MAR ⁽¹⁾)	Engels	6	
Policy evaluation (BM)	Engels	6	

⁽¹⁾ AF = Accountancy en financiering

IO = innovatie en ondernemerschap
 MAR = marketing
 BM = Beleidsmanagement

Opleiding: Master in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur	Studiegebied: Economische en Toegepaste Wetenschappen	Percentage anderstalige opl.ond. in verhouding tot het gehele opleidingsprogramma : 51 SP t.o.v. 228 SP ⁽⁴⁾ = 22%	
Naam opl.ond. in andere taal	Taal	SP	Aantal afgenomen examens in het Nederlands
International financial management (keuze in AF ⁽¹⁾)	Engels	6	Studenten kregen de keuze om het examen af te leggen in het Nederlands of in het Engels.
Entrepreneurial finance (keuze voor afstudeerrichting AF)	Engels	6	
Strategic Marketing (MAR ⁽²⁾)	Engels	6	
Value chain management	Engels	3	
Diversity, equality and inclusion in organizations	Engels	6	
Supply chain management (OML ⁽³⁾)	Engels	6	
Industrial marketing (MAR) ⁽²⁾	Engels	6	
International marketing	Engels	6	
Integrated logistics	Engels	6	

⁽¹⁾ AF = Accountancy en financiering (optie / afstudeerrichting)

⁽²⁾ MAR = Marketing (optie / afstudeerrichting)

⁽³⁾ OML = Operationeel management en Logistiek (optie/afstudeerrichting)

⁽⁴⁾ 228 SP omvat het totale aanbod van de verplichte opleidingsonderdelen (66 SP) en de keuze/verplichte opleidingsonderdelen van alle afstudeerrichtingen en opties samen

Opleiding: Master in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur in de beleidsinformatica	Studiegebied: Economische en Toegepaste Wetenschappen	Percentage anderstalige opl.ond. in verhouding tot het gehele opleidingsprogramma : 60 SP t.o.v. 126 SP ⁽¹⁾ = 47,6%	
Naam opl.ond. in andere taal	Taal	SP	Aantal examens in Nederlands
Innovation and value chain management	Engels	6	De studenten hebben de keuze of ze in het Engels/Nederlands het examen afleggen.
Knowledge discovery management	Engels	6	
Business process modeling	Engels	6	
E-business strategy	Engels	6	
ERP-systemen	Engels	6	
ICT-management	Engels	6	
Supply Chain Management	Engels	6	
ICT-governance	Engels	6	
Business process analytics	Engels	6	
Integrated logistics	Engels	6	

⁽¹⁾ 126 SP omvat het totale aanbod van de verplichte opleidingsonderdelen en de keuze/verplichte opleidingsonderdelen van de volledige master samen

Opleiding: Master in de rechten	Studiegebied: Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen	Percentage anderstalige opl.ond. in verhouding tot het gehele opleidingsprogramma : Max. 18 SP t.o.v. 120 SP = 15%	
Naam opl.ond. in andere taal	Taal	SP	Aantal afgenomen examens in het Nederlands
International Business Law ⁽¹⁾	Engels	6	Allemaal in het Engels
The changing Role of the State in a globalising World ⁽²⁾	Engels	6	Allemaal in het Engels
Law and State	Engels	6	Allemaal in het Engels

⁽¹⁾ verplicht in afstudeerrichting 'rechtsbedeling', keuze in afstudeerrichting 'overheid en recht'

⁽²⁾ verplicht in afstudeerrichting 'overheid en recht', keuze in afstudeerrichting 'rechtsbedeling'

Opleiding: Master in de Verkeerskunde	Studiegebied: Verkeerskunde	Percentage anderstalige opl.ond. in verhouding tot het gehele opleidingsprogramma : 132 SP t.o.v. 237 SP ⁽³⁾ =55,7%	
Naam opl.ond. in andere taal	Taal	Aantal SP	Aantal afgenomen examens in het Nederlands
Verkeers- en mobiliteitsgedrag	Engels	6	De studenten hebben de keuze of ze in het Engels/Nederlands examen afleggen.
Gedragbeïnvloeding	Engels	6	
Stedelijk beheer	Engels	6	
Verkeers- en vervoersmodellen	Engels	6	
Analytische verwerking van mobiliteitsdata	Engels	6	
Management en predictie van verkeersvraag	Engels	6	
Impact infrastructuur	Engels	6	
Management van vervoersbedrijven	Engels	6	
Efficiëntie van transport- en milieubeleid	Engels	6	
Integrated Logistics (keuze)	Engels	6	
Knowledge discovery management (keuze)	Engels	6	
Intelligente transportsystemen	Engels	6	Evaluatie (opdracht) in het Engels.
Diepteanalyse ongevallen	Engels	6	geen
North-South (keuze)	Engels	3	
Supply chain management (keuze)	Engels	6	
Diversity, equality and inclusion in organizations (keuze)	Engels	6	
Business process modelling (keuze)	Engels	6	
Computer Intensive Methods (keuze)	Engels	3	
Regression (keuze)	Engels	6	
Discrete data analysis (keuze)	Engels	4	
Nonparametric methods (keuze)	Engels	4	
Correlated and multivariate data (keuze)	Engels	4	
Survey methods (keuze)	Engels	6	
Analysis of variance (keuze) (keuze)	Engels	6	

⁽³⁾ 237 SP omvat het totale aanbod van de verplichte en alle keuze/verplichte opleidingsonderdelen van de afstudeerrichtingen samen

Voor Master of Management: alle opleidingsonderdelen in het Engels (zie 8.4.2).

Voor Master of Statistics: alle opleidingsonderdelen in het Engels (zie 8.5).

8.2.7. Voor bachelors- en mastersopleidingen: studenten hebben het recht om een examen in het Nederlands af te leggen (uitgez. Art.91§1-1° en 3°)

Zie 8.2.6

8.2.8. Informatie over de toetsing van de adequate taalbeheersing door de Nederlandstalige docenten van de andere taal in functie van hun vakgebied

Conform de gedragscode garandeert de universiteit bij de aanstelling van haar personeel dat zij beschikken over voldoende kennis van de voor het onderwijs noodzakelijke internationale standaardtaal. Dit aspect wordt bewaakt bij de interne kwaliteitsbewaking van de opleiding.

Er wordt op gewezen dat een aantal ZAP-leden gedurende een periode in het buitenland hebben gewerkt en daar hebben gecommuniceerd in de internationale standaardtaal. Via

wetenschappelijke literatuur, eigen publicaties, deelname aan congressen, contacten gastprofessoren, ... onderhouden ze hun kennis van de internationale standaardtaal.

Zoals aangegeven in paragraaf 8.1 werd in 2013 een nieuw taalbeleidsplan opgesteld met o.m. aandacht voor de adequate taalbeheersing van het onderwijzend personeel. Dit taalbeleidsplan wordt vanaf academiejaar 2013-2014 in uitvoering gebracht en zal uitgebreider aan bod komen in het jaarverslag 2014.

8.3. Anderstalige opleidingsonderdelen – VOORTGEZETTE OPLEIDINGEN

Niet van toepassing

8.4. Anderstalige opleidingen

8.4.1. *Overzicht van de anderstalige opleidingen aangeboden in een andere taal van de initiële opleidingen:*

(uitgezonderd ICP-opleidingen en masters Erasmus Mundus – cfr. punt 8.5)

Naam anderstalige initiële opleiding	Master of Management
Studiegebied	Economische en toegepaste economische wetenschappen
Onderwijstaal	Engels
Aantal Nederlandstalige studenten	4 (België, Nederland)
Aantal anderstalige studenten	37
Procentuele verhouding van de anderstalige studenten t.o.v. de Nederlandstalige studenten	37/4 = 925%
Land van herkomst van de anderstalige studenten (met aantal per land)	Duitsland (3), Israël (2), Italië (2), Jordanië (13), Kameroen (2), Letland (1), Pakistan (1), Roemenië (5), Spanje (1), Hongarije (1), Irak (2), Iran (2), Palestina (1), VSA (1)
Aantal anderstalige (gast)docenten	0
Aantal Nederlandstalige docenten	11
Naam equivalente Nederlandstalige opleiding	Master in de toegepaste economische wetenschappen
Aantal studenten in equivalente Nederlandstalige opleiding	135

Het specifieke karakter van het programma ten behoeve van de buitenlandse studenten:

De Master of Management is een éénjarige master die rechtstreekse toegang verleent aan buitenlandse studenten van de EU met een gelijkwaardige bachelor degree in economic sciences. Tot deze master zijn ook studenten van universiteiten buiten de EU en bachelors van andere studiedomeinen toegelaten, eventueel mits het volgen van een aangepast voorbereidingsprogramma.

De Master of Management wordt ook gevolgd door studenten die reeds een mastergraad behaald hebben in een ander studiegebied zoals ingenieurswetenschappen, rechten, psychologie, ...

Deze master heeft verder gebouwd op de vroegere (vóór 2007-2008) GAS Management. Daardoor trekt het individuele studenten aan in een internationaal marktsegment waarin de faculteit BEW van de UHasselt al is kunnen doordringen en naam heeft.

8.4.2. *Overzicht van de anderstalige opleidingen aangeboden in een andere taal van de voortgezette opleidingen:*

Niet meer van toepassing

8.5. Opleidingen met internationaal karakter

Overzicht van de International Course Programme-opleidingen en de mastersopleidingen Erasmus Mundus.

De Master in Biostatistics vormde in 2006-2007 samen met de Master in Applied Statistics een Engelstalige ICP. Vanaf 2007-2008 werden deze twee masters, samen met de afstudeerrichting Bioinformatics van de master biomedische wetenschappen, omgevormd tot een tweejarige Engelstalige ICP-opleiding 'Master of Statistics'.

Sinds het academiejaar 2009-2010 werd de afstudeerrichting 'Applied Statistics' opgewaardeerd en beter geprofileerd. Naar aanleiding hiervan werd de naam 'Applied Statistics' vervangen door 'Epidemiology & public Health Methodology'.

Naam anderstalige initiële opleiding	Master of Statistics
Studiegebied	wetenschappen
Aantal Nederlandstalige studenten	10 Nederlandstalig
Aantal anderstalige studenten	83 anderstalig
Procentuele verhouding van de anderstalige studenten t.o.v. de Nederlandstalige studenten	83/10= 830 %
Aantal anderstalige (gast)docenten	4
Aantal Nederlandstalige docenten	24

Erasmus Mundus:

Niet van toepassing

8.6. Andere onderdelen van het verslag

8.6.1. *Informatie over de communicatie*

Voor alle Engelstalige opleidingen: schriftelijke en mondelinge communicatie in het Engels.

8.6.2. *Overzicht van de kennistoetsen*

- Wordt er gebruik gemaakt van de mogelijkheid om in anderstalige opleidingen de toegang tot deze opleidingen afhankelijk te stellen van het slagen voor een toets over de voldoende kennis van de gebruikte onderwijstaal (artikel 20 van het Flexibiliseringsdecreet)?
- oplijsting van de afgenomen kennistoetsen:

Naam opleiding	taal	Toegang afhankelijk van kennistoets onderwijstaal? (ja/nee en welke test)	Aantal afgenomen kennistoetsen onderwijstaal
Master of Statistics	Engels	Studenten die de opleiding willen volgen dienen: - ofwel een certificaat af te leveren dat ze geslaagd zijn voor TOEFL of IELTS - ofwel hun vorige studies in het Engels te hebben afgerond.	Geen kennistoets zelf afgenomen
Master of Management	Engels	Ja, TOEFL-test of IELTS	Geen kennistoets zelf afgenomen

8.6.3. Gedragscode

Gedragscode opgenomen in de onderwijsregeling van toepassing in het academiejaar 2012-2013:

2. Taalregeling

Artikel 2.1 Algemene bepalingen

1. De onderwijstaal aan de universiteit is het Nederlands. Indien aangewezen kunnen, met in achtneming van de regelgeving, andere talen worden gebruikt. Waar dit het geval is, wordt dit verantwoord en aangegeven in de studiegids.

Artikel 2.2 Opleidingsonderdelen in een andere taal

(structuurdecreet, Art. 91)

1. In de bachelor- en masteropleidingen kan in elk geval een andere taal dan het Nederlands gebruikt worden voor:
 - a. opleidingsonderdelen die een vreemde taal tot onderwerp hebben en in die taal worden gedoceerd;
 - b. opleidingsonderdelen die gedoceerd worden door anderstalige gastprofessoren;
 - c. anderstalige opleidingsonderdelen die conform Art. 9 worden gevolgd aan een andere instelling van hoger onderwijs.
2. In bachelor- en masteropleidingen kan in beperkte mate voor opleidingsonderdelen een andere taal dan het Nederlands worden gebruikt wanneer de meerwaarde voor de studenten en de functionaliteit voor de opleiding blijkt uit de daartoe expliciet gemotiveerde beslissing van het universiteitsbestuur en op voorwaarde dat de hiervoor aangewezen docent de andere taal op adequate wijze beheerst.
Behalve in de gevallen vermeld in lid 1 a, b en c, kan een zelfde opleidingsonderdeel niet volledig in een andere taal aangeboden worden.
De delen van de opleidingsonderdelen die in een andere taal dan het Nederlands worden onderwezen worden vermeld in de studiegids. De faculteit zal toezicht houden op het gebruik van een vreemde taal.
3. Voor de bacheloropleidingen is het gebruik van een andere taal dan het Nederlands beperkt tot ten hoogste 10% van de omvang van het opleidingsprogramma; voor het bepalen van die grens worden de opleidingsonderdelen bedoeld in lid 1, a en c, niet meegerekend.
4. Met inachtneming van het voorgaande hebben de studenten het recht over een opleidingsonderdeel waarin een andere onderwijstaal dan het Nederlands werd gebruikt, examen in het Nederlands af te leggen, met uitzondering van de opleidingsonderdelen bedoeld in lid 1, a en c.

Artikel 2.3 Opleidingen in een andere taal

(structuurdecreet, Art. 91)

1. In afwijking van het bepaalde in Art. 2.2, kan het instellingsbestuur bachelor- en masteropleidingen volledig in een andere taal dan het Nederlands aanbieden indien het om opleidingsprogramma's gaat die specifiek ten behoeve van buitenlandse studenten zijn ontworpen, op voorwaarde dat er een equivalente opleiding in het Nederlands wordt aangeboden.
2. In afwijking van het bepaalde in Art. 2.2 en Art. 2.3 lid 1, kan het instellingsbestuur masteropleidingen in een andere taal dan het Nederlands aanbieden indien het gaat om opleidingsprogramma's die specifiek in het kader van het International Course Programme van ontwikkelingssamenwerking ten behoeve van buitenlandse studenten zijn ontworpen, of indien het gaat om masteropleidingen van Erasmus Mundus of in samenwerking met buitenlandse universiteiten.
3. In afwijking van Art. 2.2 en Art. 2.3 lid 1, bepaalt het instellingsbestuur de onderwijstaal in de onderwijs- en andere studieactiviteiten die als nascholing of bijscholing worden georganiseerd (postgraduaatsopleidingen en permanente vorming).
4. Voor een opleiding die volledig in een andere taal dan het Nederlands wordt aangeboden, wordt het diploma en het diplomasupplement in die taal opgemaakt en ook in het Nederlands.

Evaluatie door de studentenraad van de toepassing van de gedragscode

Het advies van de Studentenraad aan de Universiteit Hasselt inzake de naleving van de taalregeling, zoals beschreven in de Onderwijs- & Examenregeling (OER), voor het academiejaar 2012-2013 luidt als volgt:

Bemerking van de Studentenraad m.b.t. artikel 2.2 lid 2 tweede paragraaf (*Behalve in de gevallen vermeld in lid 1 a, b en c, kan een zelfde opleidingsonderdeel niet volledig in een andere taal aangeboden worden*):

Naar onze ervaring worden er wel degelijk opleidingsonderdelen volledig in een andere taal, nl. het Engels, verzorgd zonder dat een reden uit lid 1 van die bepaling dit kan verklaren. Wellicht wordt in deze gevallen het gebruik van het Engels verklaard door de aard van het opleidingsonderdeel (Europees of internationaal getinte opleidingsonderdelen).

Voor het overige ontvingen we geen bemerkingen m.b.t. de naleving van de taalregeling conform de OER.

Universiteit Hasselt | Martelarenlaan 42 | 3500 Hasselt

Tel. +32 (0)11 26 81 00 | Fax: +32 (0)11 26 81 99 | E-mail: info@uhasselt.be | www.uhasselt.be